

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is

II. év.

Budapest, 1898, péntek, június 24-én.

173. szám.

A bors.

Az embernek eszébe jut az öreg szakács figyelmeztetése az ő fiatal pályatársaihoz: „először is, fiaim, ne használjatok borsot a fanatizmusig!” Mert szó, ami szó, de a mi szakácsaink nem emlékeznek erre a figyelmeztetésre és használják a borsot a fanatizmusig. Azt a borsot ugyanis, amelyet a kormányorra alá kell törni, már akármit csináljon vagy ne csináljon az a kormány.

Már most semmi kedvünk, hogy mi a kormányt védelmezzük. Legkivált nem a fanatizmusig. De azt mégsem lehet szó nélkül megállni, ha olyasmit vetnek a kabinet szemére, aminek az ellenkezőjeért esetleg vád alá is kellene helyezni. Mint ahogy például most huszonnégy óra óta azért mártják méregbe a tollakat, mert a pénzügyminiszter állítólag ráizent a kollégáira, hogy a fősvénység menő takarékossgal állítsák össze a jövő esztendőre budgetjuket. Különben (így toldják meg a tudósítások) okvetetlenül bekövetkezik a deficit.

Hát először is, mi igen nagy hatalomnak nézzük a minisztereket, a pénzügyminiszter meg épenséggel nagy hatalom, mert játszva tud elszedni a kereskedelmi minisztertől egész nagy gyarakat; de akkora hatalmat még se látunk a kezében, hogy egyszerű üzenettel távol tudná tartani a deficitet. Ez olyan manó, amelyik magától is megjön és különb gátakat is átugrik, mint egy miniszteri üzenet. Ha olyan könnyen lehetne vele birni, akkor tán még Szerbiá-

ban is akadna államférfiu, aki üzenni tud, csak hogy a deficitet elriaszsza. És akkor talán a deficitiek nagymestere: gróf Szapáry Gyula sem vitt volna olyan kellemetlen emlékeket magával. Azokról a kellemetlen emlékekről nem is szólva, amelyeket maga után hagyott.

De azonkívül a hir egy kissé ki is van forgatva. Legalább a kommentárookban. Mert a pénzügyminiszter, ha csakugyan szolt valamit az ő kollégáinak, kétségtelenül azért tette, hogy ne jöjjön a deficit. Minden más országban érdemül tudnák ezt be neki s olyan különös viszonyok közt, amilyenek most Magyarországra virradtak, talán még ravaszságot is magyaráznak a miniszter eljárásába. Egy-két fífikus gondolat-olvasó mindenestre akadna, aki rájönne, hogy a pénzügyminiszter tulajdonképen a tulzó osztrák követelésekkel szemben készít egy tetszetős jegyvert. Ha azok a tulzók látják a tejtevéjat, amelyikben Magyarország uszik, jó lesz a legfrisebb budget számaival őket egy kicsit kiábrándítani. Hadd lássák, hogy itt az egyensúlyt az is megzavarná, ha a költségeket nem a fősvénység menő takarékossgal előirányozták. Ezt a taktikát minden hadügyminiszter használja, miért ne tanulhatná el tőle egyszer a pénzügyminiszter is.

Azután meg az is bizonyos, hogy amikor a pénzügyminiszter azt a takarékossgat ajánlja, a deficit még nincsen itt. Hát mirevaló akkor a falra festeni? Nem lehet ezer és ezer okot elképzelni, amiért a pénzügyminiszter a takarékos-

ságot ajánlja? Ott van legelsőnek az a körülmény, hogy még a legbőségebb esztendőkbén sem mulasztotta el soha a mértéktartást hangoztatni. Még nem volt olyan expozé, amely a kisebb-nagyobb fölösleg daczára fősvénységet ne prédikált volna. Továbbá gondolhatott a pénzügyminiszter arra is, hogy Horánszky javithatatlan és a legnagyobb fölösleg mögött is megakarja látni a deficitet. Meglátta minden esztendőben, hiába győzték meg a zárószámadások, hogy az előirányzott fölösleg a valóságban mindig nagyobb fölösleg volt. Mennyivel inkább lehet tehát a Horánszky fekete szemüvegétől tartani az olyan esztendőben, amikor egy sereg rendkívüli kiadás és befektetés következtében a miniszter realisan csak igen kicsi fölösleget tud kimutatni.

A rendkívüli kiadásokra és a befektetésekre pedig alig kell rámutatni. Mindenki tud róluk. És épen mi voltunk, akik a napokban arra is figyelmeztettük a kormányt, hogy vessen számot az idei nyár várható esélyeivel, amikor a budgetet összeállítja. Nincs, aki tudhatná milyen kötelességek fognak az idei nyáron az állam vállaira nehezedeni. Mert ez nem közönséges nyár. És nem elég, ha a földmívelési miniszter készen van az itt vagy ott jelentkező bajok gyors orvoslására; az államnak az ő egész mentőapparátusát készen kell tartania, hogy a legkisebb katasztrófa se sujhassa az adófizető polgárokat. S ha normális időben minden irányba kiterjed gondoskodása, ezuttal minden ere-

Az ablakból.

Eső után van az idő és nem hallatszik semmi éjjeli kutyaugatás. Megáztak a kutyák s mindenik elbujt aludni. Máskor az ilyesmi nem szokásuk. Máskor ugyancsak kiabálnak. Rendszerint valami kis kutya kezdi, mert egy későnjáró ember jól nekidült a kerítésnek. (Későnjáró emberek így szokták.) Akkor a kis kutya ezen nagy lármára kap, különösen mert tudja, hogy ő belül van a kerítésen. Hogy ez bosszantóság ilyesmit csinálni. Addig lármáz, hogy a többi udvarokból is szólnak a hozzáértők s most már végigmegy a zajgás az egész soron. Legutóljára aztán egy nagy melák kiabál bele: buff! buff! — mondja mérgeesen, bár talán ő maga sem tudja, kire haragszik. Jó sötét is van, csak néha látszik valami villámlásféle így jobbfelül a magasban. Ez azonban nem villámlás, hanem a toronyban gyujt olyankor pipára a harangozó és az látszik ki az ablakon. Igen rossz dohánya lehet neki, mert sokszor villámlik a harangozó. Az uton elhalad egy urforma. Nem tudni, kicsoda, csak így az urforma néven neveztetik. Mindig éjféltájban halad egyedül és bizonyára fél a sötétben, mert folyton danol. Valami négy éve tart ez így s még senki sem tudja megmondani, hogy

ugyan miféle nóta lehet az, amit egy urforma danol. Bár ugyan mindegy, akármit danol ő s ez irányban nem is volt nagy az érdeklődés, mert idegen emberek dolgaira kíváncsinak lenni nem illik.

Közben néhány vadlud húz át az égen s utána, akár hiszik, akár nem: fürjek; hogy mit keresnek házak födele fölött a fürjek, ki tudná megmondani. Alighanem a szerelmetesség viszi őket arra, hogy így csapongjanak.

Úl az utszélen is, ide nem messze, a féllábu koldus, a katonabluzban a medálijával. Boszniában szakította el a lábát az ágyugolyó, bár tudvalevő, hogy a bosnyákoknak nem volt ágyujok s ennek ellenében nagy fatáblákat hordtak magukkal, miket hadizaj esetén nagy fakalapácsokkal ütögettek, hogy a tulsó felekezet azt gondolja, miként önáluk ágyuznak is. Különben ez mindegy; e vén harcosnak valami elhordta az egyik lábát s a sors ehelyett neki falábat és mankót rendelt. Ő ezek segedelmével jár-kei délelőtt és délután s most éjszaka, hogy miként van még mindig a hivatalában, nem tudhatom. De megfejtí azonnal a rejtvényt egy jövevény, aki, amidőn a koldust meglátja, azonnal kotorászni kezd a zsebében. Elő is halász onnan valami egy pénzt, mit a csaták bénájának nyujt s

mit a csaták bénája elfogad. Tenyerére fogadja, meg is csokolja s azután úgy féllábbal, ahogy ül a földön, azt mondja köszönésképen: „Befutta az utat a hó . . .”

Erre nevettek az ablakból. Ugyan ki van a világon ember, aki az ilyesmit megállná nevetés nélkül? Hisz pompás dolog ez, mikor a darablábu ember a „dicsértesség a Jézus” helyett arról tárgyal, hogy a fakó céltalanul megy. Mégis e kurta kaczajon megbotránkozik a jövevény, ki a koldusnak az egy pénzt adta s azt mondja föl a sötétből az ablakba:

— Kár ám csuffá tőnni a szögént . . .

Hát az ördög akarta csuffá tenni a szegényt. Mindenféle életben, szegény életben s gazdag életben találkozik olyan eset, amin nevetni lehet s valóban bolond az, aki nem nevet akkor, amidőn erre alkalma van, mert hiszen a mostani élet oly kevés vidám kaczajt fakaszt a gonddal élő emberek között, hogy azt a kevésséget igen nagyon érdemes fölhasználni. De szólni a panasz ellen nem lehet, mert az adakozó elhalad a fák alatt s hogy haraggal megy most is, az látszik, mert sokkal hosszabbakat lépdel, mint az szokott, ki lelkében deris gondolatokat visel.

Fölkel helyéből a féllábu is és szintén halad és azt mondja: „megereszte a kantárja.”

jével a fenyegetett pont felé kell fordulnia. Ha a kultúra és az állami élet minden drágasága, úgy ahogy, földalatt van, az ilyenkor épen elég. Mert a többi figyelem arra kell, hogy a veszedelmet elhárítsuk. Pedig ilyen veszedelem nem is csak egy ponton tartja fogva az állam figyelmét.

Szívesen erősítjük tehát a magunk hangjával azokat a követeléseket, melyek a magyar kultúra és a magyar gazdaság érdekében felhangzanak. De mindent a maga idején. Azt pedig józanul senki sem fogja elvitatni, hogy a kultúra és a gazdaság terén mégis csak nagyobb lépéseket tettünk mostanában, mint azelőtt. Csak a törvényhozás munkájára kell visszanézni és szentesített törvények mutatják a haladást. Arról tehát szó sincsen, hogy a pénzügyminiszter izenete bármilyen tekintetben rövidségét jelenthetné valaminek, ami nekünk is drága. Nem. A magyar kultúra és a magyar gazdaság érdeke sincsen kockán, még csak halasztásra sincsen kárhoztatva. De igenis szükség van a takarékosagra s ha úgy tetszik, a fővényességig menő takarékosagra, hogy a rendkívüli helyzet zavarba ne hozza az államot. S ha bizonyos urak a fanatizmusig használják a borsot, mert a pénzügyminiszter takarékosagra int, vajjon mit tudnának csinálni, ha a miniszter elmulasztaná az intést?

Vagy akkor is csak ezt tennék? Pedig hát az nagyon okos tanács, az öreg szakácsé: „Fiaim, ne használjatok borsot a fanatizmusig!”

POLITIKAI HIREK.

A kvótatárgyalás. A magyar országos kvótabizottság Széll Kálmán elnöklése alatt ma délután öt órákor ülést tartott, amelyen báró Bánffy Dezső miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter is megjelent. Az elnök bemutatta az osztrák kvótabizottság elnökének válaszát, amelyet a magyar bizottság elnökének június 13-án hozzá intézett levelére adott. Bejelentette azután, hogy az osztrák bizott-

ság elnökét értesítette arról, hogy a szóban forgó átiratot a magyar bizottság legközelebbi ülésén előterjeszti és közölte vele azt is, hogy abban az esetben, ha a magyar bizottság, amint előre látható, az átirat tartalmát eléggé alapnak fogja tartani a megszakított szóbeli tárgyalások folytatására, akkor a szóbeli tárgyalásokat e hónap 25-én folytatják.

A kvóta-bizottság ezt a jelentést tudomásul vette és hosszas, beható tanácskozás után megállapította a hetes-bizottságnak adandó utasítást, amelyet a Bécsben tartandó plenáris ülésen fognak hitelesíteni.

A bizottság tehát szombaton Bécsbe utazik és már ugyane napon délután három órákor a két hetes-bizottság folytatja a félbeszakadt tárgyalásokat.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök már ma este Bécsbe utazott.

Az esküdttörvényszékek életbeléptetése. Az igazságügyminiszteriumban ma délután öt órákor Erdély Sándor igazságügyminiszter elnöklése alatt anketát tartottak, amelyen az esküdttörvényszékre vonatkozó 1897. XXXIII. törvényzikk végrehajtása érdekében kibocsátandó rendelet felett tanácskoztak. Az értekezleten részt vettek: Pósz Sándor és Vörösmarty Béla államtitkárok, Hammersberg Jenő főügyész, Zsitvay Leo törvényszéki elnök, Lányi Bertalan miniszteri tanácsos, dr. Baumgarten Izidor osztálytanácsos, Gegus Fuzstáv királyi ügyész, a belügyminiszterium képviseletében dr. Sálly Sándor miniszteri tanácsos és Kaffka László osztálytanácsos, továbbá dr. Székely Ferencz kuriai bírósági elnök, dr. Balogh Jenő és dr. Vargha Ferencz táblai bírák. Az értekezleten megállapították a kibocsátandó végrehajtási rendelet szövegét.

KÜLFÖLD.

A kelet-ázsiai kérdés. Pétervárról táviratozzák nekünk: A „Novosztij” írja: Tekintettel arra, hogy az angolok Kinában tulajdonítanak maguknak szerepet, ezélszerű lenne, ha Oroszország és Németország idejében megszállnák Kína stratégiai pontjait. Angliával mindenütt jól meg lehet férni. Csak megfelelő erőt kell az ellen-erővel szembeállítani. A „Novosztij” hangsúlyozza, hogy Franciaország, Oroszország és Németország érdekei Kinában azonosak. Föltehető tehát, hogy Kína e hatalmakban mindig támaszt fog találni Anglia ellenében. Különben a szélső keleten most a politikai egyensúly helyre van állítva s azt nem szabad megzavarni, bármit

beszéljenek is az olyan emberek, mint Chamberlain az angol külügyi politika kudarczáról, és a kudarcz csak képzelt. Egyetlen egy hatalom sem vágyakozik angol birtokra. Csak chauvinisták élhetnek abban a képzelődésben, hogy Anglia kereskedelmi érdekei Kinában komolyan fenyegetve vannak.

Titkos szerződés Nikita és Ferdinand között.

Belgrád, június 22.

A szerbek ellenségesebb magatartást tanúsítanak a bolgárokkal szemben s ki tudja, nem fog-e akkor kitörni a szerb-bolgár háború, mikor arra senki sem gondol. Azt már megírtam, hogy Milán minden alkalmat felhasznál a bolgárok provokálására, még azt is, hogy Naumov ügynöktől a bolgár kormányhoz szóló titkos iratokat a határon egyszerűen elvették s azután levél nélkül bocsátották Sofiába. Ennek az ügynek érdekes vége lett, mely szintén csak a bolgárok sértése, semmibevevése a szerbek részéről.

Az ellenzéki lapok támadására a bolgár kormány nagynehezen rászánta magát, hogy a szerbektől Naumov kifosztásáért diplomáciai jegyzékben kér elégtételt. Ez meg is történt, de a felelet nagyon váratlan lett. A szerb kormány a bolgár jegyzékre egyszerűen azzal válaszolt, hogy még csak feleletet sem adhat egy vazallus országnak. Ha a bolgárok a Naumov-ügyben a szerbektől felvilágosítást akarnak, akkor forduljanak a portához s ennek a közbenjárását kérjék ki. A porta jegyzékére azután majd megadja a szerb kormány a választ, de vazallusokkal komolyan szóba nem állhat. E sértő feleletre a bolgár kormány meg sem mert mocszazanni.

Mind e jelenségek arra kényszerítenek, hogy a szerbek ellenségeskedésének okát keressék. Kezdetben a revanche-háború eszméjében találták meg az okot, de amint most megtudtam, a szerbek háborús kedvének sokkal komolyabb oka van. A leghibosabb forrásból közölhetem ezt az okot, amely Magyarországot most, mikor Bécs és Montenegro veszekszenek, még inkább érdekli.

Tényleg meg van eresztve az öreg egy kicsit, s ahogy így menne, nyilvánvalóan mutatja, hogy jobban áll a falában, mint amazon. A faláb, a rendes, becsületes faláb, amelynek semmi baj sem érte az idegeit, mindig rendszeren s egyenesen koppan a földre, míg az a másik, az folyton helytelenkedik s néha oly messzire jár el az öregtől, mintha nem is az övé volna. Miért hogy nem ezt lötték el a bosnyákok a fakalapáccsal?

Szóvalan csöndességével lassankint egészen végigfekszik a földön a nyáreleji éjszaka, mintha aludni akarna maga is. Csak messzi távolban hallhatók kocsirobogások, majd egy vonat füttye, kiszáradva pedig valami vascsörgés, hasonlatos a vándor-menazséria reklámzajához. Ezeknek szokása, hogy mikor: „mintárt kezdtük a naty etetess”, vasruddal föl-piszkálják az oroszánt, hogy böggön s közbe rettenetes sok vaslánczot csörgetnek, mire a sátor előtt misehallgató Nagy Ferencz uramnak, de sőt valóban még élete párjának is, azonnal borsók kezdenek gurigázni a hátán. Efajta csörgés-börgés ez is, de mégis más: most szaladt át a dorozsmai legelő hidján a pesti vonat. Kis számítás szerint van az a hid ide egy jól mértföld s ime, a hang ilyenkor, éjszakának évadján, ideszorál. Szomorú emberek lehetnek abban a vonat-

ban, amely veres szemével most szalad neki a sötét pusztaságoknak és elzörög Halbör Förgeteg Jánosék tanyaházai között. Fogadni merék egy régi, angyalos veretű négykrajczárosba (ritkaság ez már), hogy Förgeteg János föl is eszmél az eresztet alatt a subáról s azt mondja ásitva:

— Mén a vonat.

Jánosék mindig azt szokták mondani, ha arra megy a vonat, pedig az rendszerint arra jár. Egyebet azonban nem gondol hozzá. Természetfölöttinek nem tartja, szokatlannak sem tarthatja, mert lát belőle naponta vagy tizenötöt, melyek közül ki lassabban, ki sebesebben jár, aszerint, hogy milyen bika van elébe fogva; nyomot azonban mindez a lelkében nem hagy. Ha így kifundáltak, csinálják; akinek kedve tartja, üljön rá; elég bolond, aki életét ilyesmire felteszi. Mert egy életünk van, ugy-e bizony, emberek, s mindössze csak egy halálunk, ez pedig távol legyen mitőlünk. Inkább tízszer fölfordulni kocsival, mint egyszer a vonallal esni bajba — véli János s ez okból ő is, mielőtt végkép elaludna ismét, szomorú gondolat azon emberekről, kiket így éjjel a vasketreczben húz belé a pusztákba a vashíra.

Jönnék a szunyogok. A jó isten panaszkép ne vegye, de bármint forgatjuk is az ere-

dendő igazságok könyvét, a nagy bibliát, semmi módon rá nem jövünk, hogy ezek ugyan miért teremtetődtek. Hisz nem lehet mondani, hogy a muzsikájuk nem volna szép, mert azt szépnek lehet mondani, de fiatal korukban borbélykeze alá kellene adni valamennyit, aki kitördelné a fogaikat. Bár más szempontból ha keressük a dolgot, a pókoknak is csak kell eledel s a mi vérünket ők liferálják a pókoknak s a pókok ezért cserébe elfogdossák a legyeket, hogy ne essenek a tejbe. A tejet pedig így megisszuk, abból vér lesz, azt a szunyog elviszi a póknak, a pók meg ismét legyeket fogdos, hogy mi ismét tejet ihasunk. Gondolom, ezt nevezik közforgalomnak azok, akik jobban értenek hozzá.

E hiábavaló soraimat azonban ne higylék, hogy szerelem nélkül zárom. Szükséges az mindenbe így érés idején. Ez okból sarkantyupengés hallatszik, megy az uton át a kapitány legénye. Jön a térről, melynek zöld mezejében hófehér Máriánk szobra áll pirotlángu és kékiángu mécsesek között. A legény át ér a tulsó fák alá, zörög az ajtón halkán s el is tűnik mögötte. Isten önnel, legény. Most pedig halkán suhan ugyancsak a tér felől az innenső oldalon, egészen a falak mellett egy kísérteti személy, fehérben. Lassan halad, igen lassan, tökéletes csöndben, a szomszédig. Ott

Emlékezhünk még arra, hogy az utóbbi időben Ferdinand fejedelem és Nikita Abbaziában találkoztak s egyedül a cettinjei orosz követ jelenlétében sokáig társalogtak. E beszélgetésnek az európai sajtó s az európai diplomácia már akkor nagy jelentőséget tulajdonított. E találkozás után közvetlenül Nikita Niksicsben (Montenegroban) egy ujságot indított meg, mely harcias hangon támadt Ausztria és Magyarország ellen és kijelentette, hogy Montenegro számot tart Boszniára és Herzegovinára, melyek tisztán szerbek által lakott országok.

Ugyanezen időben kezdte meg Milán Szerbiában a hadi készülődéseket; ha tekintetbe vesszük, hogy Nikita már régóta agitál Karagyorgyevics szerb trónpretendens által az Obrenovicsek ellen, ha tekintjük, hogy Oroszország ma ellenséges hangulattal viselkedik Milán és Sándor király ellen, ha tudjuk, hogy Oroszország Ferdinand fejedelem segítségével ma töltetlenül rendelkezik Bulgária fölött, akkor elhisszük a háborúra való készülődés okát, melyet egyébiránt a leghitelesebb forrásból tudtam meg.

Az ok tehát az, hogy Ferdinand fejedelem Abbaziában, a cettinjei orosz követ jelenlétében ünnepélyesen megígérte Nikitanak s így ígéretével Bulgáriát is kötelezte, hogy hadseregével segíteni fogja a jelenlegi szerb dinasztia detronizálásában s Bosznia, Herzegovina és Szerbia egyesítésére irányzott törekvésében.

Az így egyesült szerb birodalomnak királya Nikita fejedelem lenne. Ennek a tervnek a megvalósítását akarja megakadályozni Milán király, s ezt rossz néven Milánnak senki sem veheti. Mindenesetre különös a dologban az, hogy ezen szerződés megkötéséhez még a cettinjei bolgár ügyvivőt sem bocsátották be, aki pedig abban az időben szintén Abbaziában volt. Ez a körülmény csak arra vall, hogy itt ismét tisztán az orosz befolyás érvényesült, s hogy az oroszok mindenáron meg akarják akadályozni, hogy Herzegovina és Bosznia a monarchia hatalmában maradjon.

megáll az uton. Valami koppanás hallatszik. Azután tűnik el a fehérség, egyre fogy. Előbb térdig van meg, azután derékig, nézd, most már csak a karjai vannak kint a fekete földből, majd pedig csak a feje, végül az is elvész s valami azt mondja: kopp! Nézd el, nézd. Amugy ép a kísértetek ideje van, mert hatfertály tizenötöt ütött a toronyban az óra s mikor az hatfertály tizenötöt üt, rendszerint úgy tizenkettő körül szokott lenni. A dolog csudálatos s csak később jön rá a figyelmes szemlélő (alulírott), hogy hiszen ha jól fölfogjuk a dolgot, a szomszéd szobalánya ez, aki azon a lyukon tűnt el a földbe, amelyen át a fát szokás a pinczébe hányni. Lám, ugy dalolt az egykori költő, hogy a szerelem a várak kapuját kinyitja, míg most már a fahányó csatornába is belebujik, csak hogy a kapun ne kellessen neki zörgetni. Ez a különbség a régi s az új szerelem között s ha van, aki nem hiszi, fogadjanak egy ritka, angyalos négykrajczárosba.

Tóni bácsi pedig megy már haza a kocsin. Tóni bácsi a hetvenhármas kocsi lovait hajtja s itt lakik mindjárt nem messze, valami kétfertály óra erre kifelé. Öreg ember a Tóni bácsi, de mindig is ilyen volt, mióta az eszemet tudom s úgy hívja a többi, hogy ezredes ur, mert egyszer régen, még a nagyviz előtt, ócska katonaköponveget vett magára. A köpö-

A Palacky-ünnep.

(Távirati tudósítás.)

Prágából táviratozzák, hogy Komarov tábornok már elutazott onnan. Tegnap éjfélkor ült fel a vonatra és Bodenbachon át Pétervárra utazott. Eredetileg az volt a szándéka, hogy Bécsben keresztül megy haza, de megijedt a prágai rendőrség erélyes fellépésétől s ezért a legrövidebb uton igyekezik Oroszországba eljutni.

Megemlítettük már, hogy Konstantin orosz nagyherceg is küldött üdvözlő táviratot a Palacky-ünnep rendező bizottságához. Most előttünk van orosz nyelven megírt távirat teljes szövege, amely magyar fordításban szó szerint így hangzik:

„A pétervári tudományos akadémia különös meglepéssel csatlakozik a híres cseh történész, Palacky százéves születésnapjára ünnepeléséhez, aki tudós munkáival a cseh nép önállóságának az ujászületését és szilárdítását idézte elő. Vajha a cseh földnek s a szlávoknak mindenkor volnának ily jeles emberei!”

A szláv testvériségi ünnepet különben tegnap a kuttenburgi kirándulással fejezték be. Itt a vendégeket dr. Pacak képviselő üdvözölte, nagyhangon dicsérve a szláv szolidaritást, amely az egész világnak imponálni fog. A lakomán számos toast hangzott el, a többek között Komarov is beszélt, fokozván a multkori beszédét azzal, hogy tévesnek mondta a németek állítását, mintha a csehek tőlük tanultak volna valamit. „Volt idő, — mondotta a szónok, — amikor a csehek tudás és műveltség dolgában jóval fölül állottak a németeknek.”

A lengyeleket épenséggel nem ragadta el, még kevésbé lelkesítette a Komarov beszéde. A lembergi „Dziennik Polski“ azt írja, hogy Komarov szláv eszméje mocsár és semmiesetre sem ideális forrás. Az osztrák szlávokat, akiknek a nagy Oroszország imponál s akik gyakran szemet hunynak Oroszország emberietlen cselekedetei felett, felszólítja arra, hogy olvassák el jól Komarov prágai beszédét és lapozzák aztán lelkiismeretesen Lengyelország történetét. Az orosz tábornok közeledő törekvései nem fogják megtéveszteni a lengyeleket és nem fognak felülni neki.

Dr. Polit Mihály, a magyarországi szerbek régi radikális vezére, a Palacky-ünnep rendező bizottságához a következő táviratot küldte:

„Kegyeletlől áthaiva, a mutt időkre visszaemlékezve küldöm önöknek a Palacky-ünnep alkal-

nyeg rég szétfoszlott, de a név megmaradt s e névvel követ el most kihágást Tóni bácsi az utcán, amidőn oldalt hajolván, elfujja a kocsilámpát. Szerencse, hogy nincs rendőr a környéken, de hisz ha volna, sem volna baj, mert annak meglátására, hogy Tóni bácsi lámpája nem ég, egy másik lámpa világa volna szükséges, az pedig nincs, mert Tóni bácsi ép most fujta el a másikat is. No, adjon isten jó éj — különben még ne adjon, ezt a pár sort hadd mondjam el.

Az egyik lurkó nálunk, ha így tart az időjárás, nemsokára három esztendő lesz. Beszédes ur, büszke magyar s voltak is már haditettei oly galád személy irányában, ki őt tótnak állítani nem restelte. Nemrég, hogy estére kelve menne aludni, elköszön az angyalos ágyból:

— Adjon Isten jó éjszakát anyának.

— Adjon isten.

— Adjon Isten jó éjszakát apának.

— Adjon isten.

— De Pöszének is adjon Isten.

— Adjon Isten annak is. Adjon Isten mindnyájunknak.

A gyerek már félfórmán aludt, de erre a szóra kinyitotta a szemét és azt beszélte halkan:

— Elkölli mönni...

Tömörkény István.

mából üdvözetemet. 31 évvel ezelőtt, a moszkvai ut alkalmával az agg Palacky, kinek megjelenése mindenki nagybecsülését keltette fel, volt a büszkeségünk. Mindnyájunknak, kik az ott voltakból még élveben vagyunk, feledhetlen az a pillanat, mikor az agg Palacky könyes szemekkel Moszkvában a szlávok nehéz harcáról és a szláv törzsek újraébredéséről, ujászületéséről beszélt. Azok a könyek buzdítottak bennünket összetartásra, ellenállásra. Ép a most elhalt fiam elhalálása miatti gyász lehetetlenné teszi, hogy Prágába jöjsek, de azért szellemileg részt veszek az ünnepen s mint szerb, önökkel együtt kiáltom: „Dicsőség és tisztelet Palacky emlékének!”

Az amerikai háború.

(Távirati tudósítások.)

A spanyol kamara ülése.

Madrid, június 23.

A kamara folytatta a vitát a Filippini-szigetek fölött.

Ilovens karlista képviselő gáncsolja Manilla polgári kormányát és fölolvassa több főtiszt levelét, amelyek azt bizonyítják, hogy a spanyoloknak nem voltak meg a kellő védelmi eszközei Dewey tenger-nagy hajóhada ellen.

Canalejas, aki tagja volt a Sagasta-kabinetnek, azt mondja, hogy meg kell mondani az igazat az országnak. Rosszalja a kormány eljárását, amelynek egyetlen terve az, hogy bezárja a kamarát és ezzel megszüntesse az alkotmányos garanciákat. Ennek eredménye az lesz, hogy hallgatni fog száj és hallgatni fog a sajtó, mert a sajtó sem ellenőrizheti a kormány intézkedéseit, anélkül, hogy ki ne tegye magát annak a veszedelemnek, hogy a haditörvényszékkel gyűlik meg a baja. A mai kormányzat felelős úgy általánosságban, mint a részletekben az elkövetett hibákért és ügytelenségekért, amelyek a mai helyzetet előidézték.

Az első sajnálatos tévedés Kubán és a Filippini-szigeteken a reformok létesítése volt a radikális elemek befolyása miatt. Másik hiba, amelyért a kormány felelős, az, hogy nincs hajóraj, aminek még az okát sem tudjuk. Hajókat rendeltek ugyan, de a kormány nem szerezte meg azokat. A szén- és löszszállításokat sem eszközölték. Hiba volt Cervera hajórajának kiküldetése is. Tengerészeinknek Santiago de Cubába kellett menniük, mert azt parancsolták nekik, de a jövőd szerencsétlenségért nem terheli őket felelősség.

Moret, volt gyarmatügyi miniszter arra figyelmeztet, hogy Canalejas is ugyanahhoz a párthoz tartozott és miniszter volt Sagasta kormányában, ennél fogva a felelőség egy része őt is terheli.

Az Unio szerzési tervei.

London, június 23.

A „Daily Mail“ madridi levelezője azt jelenti, hogy az összes dél- és középamerikai köztársaságok a háború befejezése után konferenciát terveznek, hogy az Egyesült-Államoknak esetleges agresszív támadásai ellenében állást foglaljanak.

A „Daily Mail“ washingtoni levelezője egy amerikai miniszternek barátjától értesült az Egyesült-Államok territoriális tervei felől. E tervek szerint a Filippini-szigetek egyelőre visszatartatnának, később függetlenítettnek vagy eladatnának. Mac Kinley hajlandó, hogy Angliának erre nézve elővételi jogot adjon. De még semmi sem bizonyos.

Bomlodozó fegyverbarátság.

Frankfurt, június 23.

Manillából táviratozzák a „Frankfurter Zeitung“-nak: A felkelők és az amerikaiak közt a viszony nagyon feszült. Az amerikaiaknak nem igen tetszik az, hogy a washingtoni kormány, Dewey tenger-nagy tanácsa ellenére, a felkelők között fegyvereket osztatott szét. (N. W. T.)

Kuba okkupálása.

Washington, június 23.

A hadügyminiszter tegnap este Playa del Este-ből kelt kábeltáviratot kapott Shafter tábornoktól, amelyben jelenti, hogy csapatai Darguiriban sikeresen partraszállottak.

New-York, június 23.

Shafter tábornok csapatainak partraszállása Darguirinál, Santiago de Cubától 17 mérföldnyire keletre kezdődött meg, mialatt a hajóhad több megerősített pontot bombázott Santiagótól nyugatra és keletre, ahonnan a spanyolokat el kell tüzni, mielőtt megkezdénék a Santiago felé való előnyomulást. A partraszállás a hajóraj tűzének védelme alatt történt, körülbelül 1000 kubai segítségével, akiket Castillo vezénylete alatt amerikai hadihajókon vittek Acerradoresból Siguasba. Mikor az amerikai partraszállása megkezdődött, a spanyolok két tűz között voltak, tudniillik a hajók ágyutöze és a kubaiak puskatüze között, akik a spanyol szárazföldi ütegekre lövöldöztek. — Cabanasnál és Aguadoresnál a partraszállás valószínűleg az egész napot igénybeveszi, de azt hiszik, hogy az elővéd a szállítóhajók csónakjainak segítségével néhány óra alatt partra lesz szállítható. Darguiriba jó ut visz. Ivóvíz bőségesen van Darguiriban. Hír szerint a csapatok két napig távol maradnak Santijago de Cubától. E hó 20-án Garcia tudatta Sampson tengernaggyal, hogy Pando tábornok erős csapat élén utban van Santijago de Cuba felé, hogy az ottlevő őrséget támogassa.

London, június 23.

A sajtónak Baiquiri előtt horgonyzó hajójáról jelentik e hónap 22-ről: A hajóhad ágyui délelőtt 9 óra 15 perczkor hirtelen megkezdtek a tüzelést 6 mérföld távolságból a Juragna falu körül fekvő dombokra. Egyidejűleg megindultak a gőzcsonkok, amelyek nagyszámú üres hajót vontattak.

Lassankint csapatokat szállítottak a hajókra. 9 óra 45 perczkor kubai harcászok jelentek meg Baiquiritől nyugatra és a „New Orleans”, „Maclina” „Detroit”, „Souvaner” és „Wasp” hajók nemsokára megkezdtek a part bombázását, hogy a csapatok partraszállását támogassák. Az első negyedórán 45 ágyugolyót röpítettek a bozót közé, ugyszintén számos sortüzet adtak a gyorstüzelő ágyúkból.

A spanyolok nem viszonzták a tüzelést. 9 óra 50 perczkor az első hajó, amelyen az 1. és 8. ezredék legénysége volt, a part felé fordult. A többi hajó gyorsan követte. A rövid idő alatt partraszállított csapatok teljes rendben szállásaikra vonultak. A partraszállás zavartalanul történt a legnagyobb lelkesedés közepette. A lovas kubaiak, akik a bombázás alatt védett helyen állottak, most előjöttek és üdvözölték az amerikaiakat. A tenger csendes volt, az idő szép és a gyöngye szellő enyhítette a forróságot. A falu sértetlen volt, a vasuti gépcsernokot, a kocsikat és a pályaudvar hivatali helyiségeit azonban szétrombolták a spanyolok.

Madrid, június 23.

Santiago de Cubából érkezett hivatalos távirat szerint az amerikaiaknak Punta de Berracosra intézett támadása tegnap reggel 8 órakor kezdődött. Havannai hivatalos távirat szerint Santiago de Cuba parancsnoka jelenti, hogy az ellenséges hajók megkezdtek a bombázást. Az amerikaiak megkísérik a kikötést Baiquiriban és Berracosban. Egy amerikai hajó lövöldözött Cienfuegos partján egy fából való kis erődre és lerombolta. Két spanyol tiszt és öt ember könnyű sérülést szenvedett.

Puerto Ricóból kelt hivatalos távirat szerint a város közelében egy amerikai csirkálóhajó mutatkozott. Az „Isabella” spanyol csirkálóhajó és a „Terror” torpedóuzóhajó kiveztek a kikötésből, hogy az amerikai csirkálóhajót megtámadják. A kifejlődött ütközetben egy spanyol katona elesett, három pedig megsebesült. Az amerikai hajó rögtön visszahúzódott.

Madrid, június 23.

A hadügyminiszter Santiago de Cubából hivatalos táviratot kapott, amely szerint az amerikaiak első támadását Berracos mellett heves és véres ütközet után visszaverték.

Madrid, június 23.

Santiago kormányzójának jelentése szerint az amerikai hajórajnak Siboney és Baiquiri ellen intézett támadása Késő éjjelig tartott. Az ellenséget az egész vonalon visszaverték, kivéve a balszárnyat Baiquirinél, amely helyet a

spanyolok, tekintettel a Baiquiritől 9 kilométernyire keletre partraszállott amerikai csapatok előnyomulására, kénytelenek voltak elhagyni.

A spanyolok a legnagyobb rendben visszavonultak a hegyekre. Siboneyt és Baiquirit az ellenséges lövedékek teljesen szétrombolták.

TÁVIRATOK.

Forongás a Balkánon.

Saloniki, június 23. Az albánok mozgalmáról ma több érdekes hír érkezett. Az albániai hatóságok ugyanis nyomós bizonyítékokkal rendelkeznek arra nézve, hogy a beranai felkelést kivülről szították. E bizonyítékokat e hónap 19-én adták át a nagyvezérnek. Egyebek között arra is van bizonyíték, hogy több keresztény albán notabilitás a vilongás kitörése előtt montenegrói területen tartózkodott és a határon túl készítette elő a felkelést. A montenegróiakat igen elkésztette annak híre, hogy Montenegro Beranánál határigazításra törekszik. Főnökeik kijelentették, hogy hazájukat utolsó lehetőségükig védeni fogják. Különben a porta sem fog előreláthatólag egy ilyen határigazításba belemenni. Katonai seregekben most már csak kilenc zászlóalj nizam és négy század redif van Berana városában és környékén. A Berana körüllevő magaslatokat keresztény albánok tartják megállva. A harc e hónap tizenhétadikának estéje óta teljesen szünetel. A fölkelés főkorifeusait a szultán parancsára Konstantinápolyba viszik, hogy fölöttük ítélkezzenek.

Konstantinápoly, június 23. Hivatalos jelentés alapján a lapok egy táviratot közölnek, amelyet Hussein basa, Riz a bej alezredes Djakován és Beiram effendi a szultán hadsegéde 21-én intéztek a portához és amelyben közlik, hogy Beranában a kaszárnya előtt egybegyűlt muzulmánok éltették a szultánt és azután zavargás nélkül hazatértek.

A francia kormányválság.

Páris, június 23. Peytral senator elfogadta a megbízást kabinet alakítására.

A román forradalom ünnepe.

Bukarest, június 23. Az 1848. évi forradalom 50-ik évfordulója alkalmából a Robesco polgármester által alakított bizottság fényes tüntelést rendezett. A menet, amelyben 4000 ember vett részt, először arra a térségre vonult, ahol 1848-ban a forradalmat kikiáltották. A metropolita-primás misét szolgáltatott, mire többen, köztük Robesco polgármester, Ganea, a szenátus elnöke és Stoicescu, a kamara alelnöke is beszédeket mondtak. Innen a menet arra a dombra vonult, ahol 1848. szeptemberében a bukaresti tüntetés hősies ellenállást fejtett ki a török csapatokkal szemben. Itt letették az alapkövet egy emelkedő emlékműhöz, mely alkalommal Therekydes belügyminiszter és a minisztertanács helyettes elnöke, továbbá Gianni, a kamara elnöke és mások mondtak beszédeket. A megjelentekben levő 1848-iki tüntetőket különösen ünnepezték. A város fel van lobogozva. A hivatalok és üzletek zárva vannak. Este a várost gyönyörűen kivilágították.

A német tábori tüzérség újjászervezése.

Berlin, június 23. Katonai körökből az a hír szivárgott ki, hogy a német birodalmi gyűlés már a télen foglalkozik a tábori tüzérség újjászervezésének kérdésével. (N. W. T.)

A Rhodes-párt veresége.

Fokváros, június 23. (Reuter) A törvényhozó testület 41 szavazattal 36 ellen elfogadta Schreiner határozati javaslatát, amely bizalmatlanságot szavaz a miniszteriumnak. Ez a határozat a Rhodes-párt vereségét jelenti.

Betiltott ujság.

Belgrad, június 23. Az új sajtótörvény alkalmazásával az Odjeket, a radikálisok lapját, a hatóság betiltotta. A radikális párt más címmel új lapot fog alapítani.

A milanoi zavargók bünhődése.

Róma, június 23. A milanoi haditörvényszék Thierry-t, az „Italia del Popolo” igazgatóját hat évi, Ramussi-t, a „Seccolo” igazgatóját négy évi, Atalteratrio-t az „Osservatore Catolico” igazgatóját három évi, Kulasev aszszonyt, Turati szocialista képviselő „élettársát” két évi, Callo-t az „Italia del Popolo” szerkesztőjét egy évi államfogházra ítélte. Amár a haditörvényszék nem szabta ki a büntetések maximumát, mégis rendkívül szigorúak az ítéletek, mert az elítéltek a büntetendő cselekményeket még a statárium kihirdetése előtt követték el és azokért a közönséges bíróság még felelősségre sem vonta volna őket.

Statárium Szerbiában.

Belgrad, június 23. Az utóbbi időkben anynyira elszaporodott a rablók száma Szerbiában, hogy a minisztertanács több kerületben kihirdette a rögtönítélő bírósági eljárást. Az utolsó három hónapban negyvennégy halálos ítéletet hajtottak végre. A kormány el van határozva, hogy a közbiztonság veszélyeztetését a legkérelmeltebb szigorral is megszünteti.

Tajfun Port-Arthurban.

Szent-Pétervár, június 23. A „Novoje Wiemja” jelenti, hogy Port Arthurban rövid idővel ezelőtt a tajfun dühöngött, amely a belső kikötőben egy kínai torpedó csirkálóhajót kivetett a partra, mely alkalommal 180 kínai matróz életét veszítette. A „Wladimir Monomadi” csirkálóhajó a tajfun keletkezésekor a tengerre ment. A „Szissej Veliki” panczélohajó, amely a vihar kitörésekor felvonta horgonyait, kisebb sérüléseket szenvedett.

Csapatösszevonás a szerb határon.

Zimony, június 23. Belgradba nyugtalanító hírek érkeztek a határról, hogy itt Bulgária nagyobb csapatokat vont össze. A szerb minisztertanács Slivnicára, Viddinbe és Caribrodra egy-egy ezred sorkatonaságot küldött.

Pékstrike.

Grác, június 23. A péklegények strikeolnak. Majdnem teljesen idegen munkaerőkkel pótolják őket. Zavargás nem történt.

HIREK.

Az olvasókhöz.

Az Országos Hirlap új negyedévhez közeledve, nem tesz olvasóinak új és hangzatos ígéretek. Ellenkezőleg azt sorolja fel, hogy mit ígért, mikor megindult.

Megígerte, hogy teljesen független lesz a partoktól és a kormánytól; hogy a magyar állam fénye, méltósága és erősödése az a szent háromság, amelyben hisz, amelyet vall és amelyben élni akar. E törekvésből kiindulva ítéli meg az előbontakozó politikai kérdéseket.

Megígerte, hogy a szabadelvűségnek lesz szószólója a szónak magyar átérésében.

Megígerte, hogy előkelő tiszteséges hangot használ bírálatában s soha el nem ragadtatja magát a közügyekkel össze nem függő ténre és személyeskedésre.

Az Országos Hirlap pontról-pontra beaváltotta ezeket az ígéretek s már eddig is oly mértékben nyerte meg a közönség pártfogását és tetszését, hogy az szinte páratlan ilyen rövid idő alatt a journalistika történetében. Ebből meríti erejét, hogy a jövőben még fokozottabb, még tökéletesebb módon feleljen meg annak, amire fogadalmát tette.

Az „Országos Hírlap” a most folyó érdekes regény után a legközelebbi évnegyedben a „Trilby” híres szerzőjétől:

Georges de Maupier-től kezd meg a

„MARS LAKÓJA”

című regény közlését, mely rendkívüli szenzációt tett. Ezt követi a „Hagar fia” című angol regény Hall Cain-tól. Közben

Mikszáth Kálmán tollából

közöljük a „Szamar” című humoros elbeszélést.

Egyben tudatjuk olvasóinkkal, hogy karácsonyra nagy irodalmi újdonság készül

„A KATÁNGHY NAPTÁR”

melyet nagyságos Katánghy Menyhért országgyűlési képviselő ur, a Naplóbíráló bizottság tagja írt és szerkesztett, választási költségeinek részben való behozásának tekintetéből.

Az „Országos Hírlap” megszerezte a jeles hazafitól e naptárt kizárólag olvasói részére s mindazoknak, kik a jövő felévben folyton előfizetői maradnak, bérmentve ajándékba küldi karácsony hetében.

A szerb király házassága.

Azt beszéljük, meg is irtuk, hogy József főherceg tegnapi belgrádi látogatása háztűznézési szándékkal van összekötve, mert Sándor szerb király József főherceg legfiatalabbik leányát, Erzsébet hercegnéasszonyt akarja feleségül venni. Fejedelmi házasságok mindenkor különös érdeklődésre tarthatnak számot, mert az ilyen házasságok mindenkor jelentős politikai szempontból, néha országok és nemzetek viszonyainak egész átalakulásával járnak. Koronás fők nemcsak azért házasodnak, hogy családot alapítsanak, s a legényélet gyönyöreit fölváltsák a házasság nyugalmas örömeivel; hanem azért is és főképp azért, hogy országuk és népük számára hatalmi összeköttetéseket szerezzenek. Az ilyen házasságoknál magasabb természetű szempontok az irányadók, mert a fejedelmek akár milyen nagy urak is, családi összeköttetéseik megszerzése körül se nem egészen függetlenek, se nem egészen szabadok. Sokféle érdek köti őket, melyek azt követelik, hogy ne csak a saját egyéni érzéseik és vágyaik szerint cselekedjenek, hanem egyrészt a dinasztia hatalmi érdekeit, másrészt országuk javát tartsák szem előtt. Nem annyira a saját egyéni jóvendőjük, mint inkább a közügy kérdése dönt akkor, mikor hitestársat keresnek és választanak maguknak. A sors különös kedvezése kell ahhoz, hogy a fejedelmi házasságok egyformán üdvösek legyenek úgy a szűkebb egyéni boldogság, mint a szélesebb körű dinasztikus és nemzeti érdekek szempontjából. Leggyakrabban az utóbbiak bírnak döntő befolyással fejedelmi házasságok kötésénél.

A hír, mely Sándor szerb királynak József főherceg leányával való eljegyzése dolgában fölmerült, minket magyarokat több irányban érdekel igen közelről. Első pillanatra csak érzelmeink beszélnének, melyek hozzáfűznek József főhercegehez és az ő családjának minden tagjához. Szívünkhez nőtt ez a család, melyben hagyományossá lett a magyaros gondolkodás mellett a magyar nemzethez való hamisítatlan ragaszkodás. Nemzedékről nemzedékre száll e családban ez a nekünk annyira kedves és annyira becses erény. A magyar nemzet méltányolja is ezt s ugyiszólván kultuszszá vált nála a József főherceg iránt érzett nagy tisztelettel összeforrt jóságos szeretet. Ezzel kíséretjük a családfő cselekedeteit, közérdekű szereplését, ép úgy, mint leprivátabb dolgait; ezzel a szeretettel nézzük gyermekeit, ha látjuk őket, ha jönnek hozzánk, ha mennek tőlünk. Nem csinálunk titkot abból, hogy különbséget teszünk az uralkodóház tagjai közt s jóságos királyunk után bizonyára József főherceg az, ki hozzánk legközelebb van. Mert őt a miénknek tartjuk, amint hogy csakugyan a miénk is. És a miénk minden hozzátartozója. Így nevelte őket az

atyjok, valamint hogy így nevelték József főherceg elődjei is az ő utódjait. E család élete, szereplése, érzés- és gondolatvilágának minden nyilvánulása egy főséges epizódoként azövédik bele hazánk ujabbkori történetébe. Száz okunk is van arra, hogy szeressük és tiszteljük ezt a családot, s meleg vágyakozással óhajtsuk minden tagjának boldogságát. Mi természetesebb, mint az, hogy a magyar közvélemény érzésvilágát hullámzásba hozza az a hír, hogy József főherceg leányának fejére mirtusz-koszorúval együtt koronát is akarnak tenni. Ráillik mindakettő. Mirtusz, mely boldogít, korona, mely ékesít, mirtusz, mely menyasszonyt, korona, mely királynévá tenné.

És kedélyünket a másik oldalról is melegen érinti ez a házassági hír. Szerbia fiatal királya iránt valami különös rokonszenvet érzünk. Nem nézzük benne a királyt, hanem csak az embert. Az embert, akinek talán még sohasem volt öröme, akivel sorsa igen kegyetlenül bánt. Tragikus rázkódásokon hurcolta keresztül végzete, mikor még gyermek volt. Elméjét lefoglalták nehéz gondok, érzéseit elsőtétítették súlyos fájdalmak. Borzasztó iskolán ment keresztül, olyan megpróbáltatásokat állott ki, melyek igazán megdöbbentők. Soha egész életében nem érezhette a tökéletes megelégedés gyönyöreit. Fiatalsága ép oly sivár volt, mint amilyen boldogtalan gyermeké. Lehetetlen, hogy ez nyomot ne hagyja kedélyén. Örökös küzdelem közt gyötörödvé, egyéni örömeiktől ép oly távol, mint fejedelmi hatalommal járó dicsőségektől, Sándor király csakugyan megérdemli azt, hogy sorsa megváltozzék s megismerje az emberi boldogságot is, a nyugodtabb uralkodói élettel összefűzött törekvések büszke sikereit is. Ugyan mit ért neki eddig a hatalom, melylyel nem élhetett, a korona, melynek csak súlyát érezte, de dicsőségeit sohasem élvezte? Így látván magunk előtt a fiatal szerb királyt, most hogy házassága hírét halljuk, az általános emberi érzés szóval megbennünkösztünk, hogy gondoljuk, hogy életének fordulójához jutott, rokonszenvünk egész melegségével fordulunk feléje.

De Sándor király házassági híre nemcsak kedélyünkre van hatással. Az elmének rideg okoskodása mellett is szerencsés dolognak tartanók, hogy ha ez a házasság bekövetkeznék. Szerbia közvetlen szomszédunk, vele jó baráti viszonyban élünk. Érdekeink sokféle szálal fűződnek össze a Balkán-félsziget hatalmi viszonyaival és igen jelentős érdekeink fűződnek ahhoz, hogy Szerbia, míg egyrésztől kiemelkedjék mostani zilált állapotából, másrészt szorosabban hozzánk simuljon s benne őszinte érdek- és szövetségársat láthassunk minden bekövetkező bonyodalom esetén. A szerb királynak olyan házassága, mely az Obrenovics dinasztia Európában egyik leghatalmasabb és egyik legtekintélyesebb uralkodó családjával fűzné össze, kétségkívül tekintélyt biztosítana az Obrenovics dinasztia és a szerb államot a Balkán-félsziget országai közt a mostaninál hatalmasabb tényező magaslataira emelné. A szerb nemzetben növelné az önbizalmat, mely forrása lehetne az eddiginél okosabb, előrelátóbb, célzatosabb politikai közfelfogásnak. Szerbiának erre roppant szüksége van. Belügyi zavarai súlyosan nehezülnek az állami életre, melyben örökös pártviszályok uralkodnak s elejét veszik a bizonytalan helyzetből való egészséges kibontakozásnak. Sándor királynak olyan házassága, mely a korona tekintélyét újból biztosítaná, igazi áldás lenne Szerbiára, mert bajainak forrását nagyrészt ép a királyi hatalom és tekintély érvényesülésének mesterségesen megcsinált akadályai alkotják.

Hogy e házasság ránk, magyarokra, csak üdvös hatása lehetne, az természetes dolog. A magyaros gondolkodás, magyarosan érző, a magyar nemzettel hagyományos szeretet szálaival összefűzött főhercegnének a szerb királlyal való egyesülése közvetlen szomszédainkat ugyiszólván érzelmi viszonyba hozná velünk. És kiszakítván a szerb nemzetet a szláv hatalmi törekvések kalandos világából, ha ez a nemzet érezné, amint hogy kegyetlenül érezné az új viszonyoknak ráháruló áldásait: vége szakadna azoknak a kicsinyes félreértéseknek és gyakorta

szerfölött oktalan viszályoknak, mik a szerb nemzet körében ép velünk szemben néha fölmerülnek. Egy jó és művelt lelkű királynőnek a szerb nemzetre való hatásai érvényesülnének a nemzetközi viszonyban is, mely megtisztulna minden salaktól és üdvös lenne mindkét államra, a magyarra is, a szerbre is egyaránt.

Igy fogván fel a dolgot, mert másképpen nem is fogható föl, igazán örvendőenk, ha Szerbia fiatal királya mellett ennek trónján József főherceg leánya foglalna helyet.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— Frigyes főherceg Esztergomban.

Frigyes főherceg, mint Esztergomból táviratozzák, ma szemlét tartott az ottani 26-ik gyalogezred fölött. A szemle kitünően sikerült s a főherceg Vojnovich Emil ezredes ezredparancsnoknak az összegyűlt tisztikar előtt legnagyobb elismerését fejezte ki. A főherceg ezután résztvett a tisztikar ebédjén, délután pedig visszautazott Pozsonyba.

— József főherceg körutja. Nagybecskerekeli tudósítónk táviratozza: József főherceg ma Pancsováról Nagybecskerekre érkezett, ahol ezernyi közönség nagy lelkesedéssel és zajos éljenzéssel fogadta. A pályaudvaron Rónay főispán és Grandjean polgármester üdvözölték a főherceget, aki szívesen válaszolt és kijelentette, hogy annál szívesebben jött ide, mert torontáli birtokos. A bevonulás impozáns volt. József főherceg a „Magyar király” fogadóba szállott. Később megtekintette a díszes megyeházat, ahol megpillantván a karzaton báró Dániel Ernő miniszter nejét, felsietett és hosszasan beszélgetett a bárónéval. A főherceg holnap reggel katonai szemlét tart.

— Vilmos császár Bukarestben. A román lapok megbízható forrásból azt a hírt közlik, hogy Vilmos császár a román királyi pár látogatására október közepén Bukarestbe érkezik.

— A szultán beteg. Konstantinápolyból jelentik, hogy Abdul Hamid szultán napok óta kínos főfájásban, neuralgiában szenved. Aggodalomra azonban a szultán állapota nem ad okot.

— Az igazságügyminiszter Kolozsvárról. Kolozsvárról táviratozzák: Erdély miniszter a Kolozsvárt emelendő igazságügyi palota telkének megjelölésére reggel ide érkezett. Fekete Gábor táblai elnök kalauzolta a minisztert, aki megelégedését fejezte ki a hely megválasztása fölött. Hivatalos fogadás nem volt.

— Gróf Zichy Jenő levele. A világjáró gróf Zichy Jenő néhány nappal ezelőtt levelet küldött egyik barátjának, Telegdy József országgyűlési képviselőnek. A levél június 12-én Kazánban kelt s többek között így szól: „Eredeti, különös egy város ez a Kazán, 150.000 tatár lakosával, kik között a többi 30.000, conglomeratuma az összes ázsiai népfajoknak elenyésző kisebbségben lézeng — de dominál. Persze, hogy ezen harmincezer ember közül kerül ki 12.000 katona és vagy ezer parancsolni tudó hivatalnok — ez pedig mind orosz.

Hányféle törzset tanulmányoztunk, mennyi régiséggyűjteményt dolgoztunk mi már át. Jaketinsburgba 23-án, Tobolskba július 1-én érkezünk; ott időzünk nyolcz napig, azután megyünk tovább Sziberián, Kinán át és érkezünk utunk legnehezebb részéhez, a nagy Gobi sivataghoz.

Nagyon vágyom már szép hazámat látni. Bizony ez nehéz lesz!

Reggel háromkor indulás és menetelés, délelőtt 10 óráig, azután sátorozás délután 4-ig; ötkor ismét indulás este 10 óráig; így talán hat hét alatt átvergeődünk.

Irkutskban veszem a 16 darab tevét, 7 szkeret, 3-4 lovat, 3 nagy mongol sátor, amelyet a tavaly előtti kiállításnál láttam, azután veszek 4 darab legvadabb fajta tatár-kutyát, ezek fogják majd őrizni sátras tanyánkat és így fogunk majd nomád módra élni, akár vándor őseink. Kompániánk itt már lepad, mert a nyelvész még az ostjások és a baszkírokhöz küldöm, ez csak áprilisban tér haza.

Az archeologus és ethnographus közép Oroszországnak térnek haza október végével és én vélem marad a zoologus, a kitűnő präparátor, derék vadászom, aki roppant ügyesen csinálja a dolgát és Bánhidyt.

De most elég a szincerizálásból — annyi tény, hogy jó munkát végzünk és kielégítő eredménnyel fogunk haza térni (ha Isten is úgy akarja, hogy hazatérjünk); reményem, februárban otthon leszünk, hogy Magasiakon még együtt vadászassunk.

— A földmivvelésügyi miniszter utja. Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter Lovas Sándor műszaki tanácsos, Szomjas Lajos miniszteri segéd-titkár és Györy Lóránt miniszteri fogalmazó kíséretében Herkules-fürdőre utazik s onnan való visszatértében a kincstári telepeket szándékozik megtekinteni.

— A luxemburgi nagyherceg betegsége. Mint Luxemburgból táviratozzák, a beteg nagyherceg állapotáról a következő orvosi jelentést adták ki: Délelőtt 11 óra. Étvágy csökkent, jobboldali tüdőhypostasis tünetei nyilatkoznak láz kíséretében.

— Madame Adam Fiumében. Madame Adam, a híres írónő és a „Nouvelle Revue” kiadója — mint tudósítónk jelenti — jelenleg Fiumében tartózkodik. Onnan Montenegróba megy tanulmány-utrá, mert könyvet akar írni a fekete hegyek országáról.

— Matlekovits Sándor ünneplése. Matlekovits Sándor valóságos belső titkos tanácsos tiszteletére abból az alkalomból, hogy az ezredéves kiállításnak általa szerkesztett főjelentése, kilencz vaskos kötetben, napvilágot látott, ma este 7 órakor a Royal-szállóban lakomát rendeztek. A lakomán jelen volt báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter, Vörös László államtitkár, továbbá az ünneplésnek számos tisztelője és jó barátja. Az első felköszöntőt lovag Falk Zsigmond az Országos Ipar-egyesület elnöke mondta, éltetve báró Dániel Ernő minisztert és nejét. Utána báró Dániel Ernő állott fel s megköszönve a figyelmet, többek között így szólt:

Én még a kiállítás megnyitása előtt, jókor kiterjesztettem a figyelmemet arra a körülményre, hogy ennek a kiállításnak maradandó nyoma is legyen. Kellott gondoskodnunk arról, hogy a kiállítás emléke egy nagy jelentésben örökíttessék meg. És ekkor, megvallom, nem kis gondot adott nekem az a feladat, hogy kiválasszam azt az egyént, aki ennek a jelentésnek elkészítésére a legméltóbb, mert nagy érdekek fűződtek ahhoz, hogy ez a jelentés jól sikerüljön. Ennek a sikerétől nagyban függött együtt az, hogy azok a tanulságok, amelyeket a kiállításból meríthettünk, a gyakorlati életben csakugyan megvalósíthatók legyenek. És én azt gondoltam már akkor és úgy voltam meggyőződve, hogy a legjobb választást akkor teszem, ha az én igen tisztelt barátomat, Matlekovits Sándort kérem fel erre, azt az embert, akivel együtt ültem az iskola padjain, akivel együtt hallgattuk a pesti egyetemen a jogot, aki azóta, hogy a jogot bevégezte, folytonosan az ország érdekében dolgozott és munkálkodott. (Éltette az ünneplést.)

Gelléri Mór a kiállítás munkatársaira s ezek között első sorban Szterényi József emelte pohárát. Majd Matlekovits Sándor azokat éltette, kik a mai bankettet rendezték, és azokat, kik neki segítségé voltak a nagy munkában. Thék Endre lelkes szavakban az iparosok pártfogójára, Vörös László államtitkárra toasztozott, utána Vörös László államtitkár, hivatkozva lovag Falk Zsigmond ama szavaira, hogy a kiállítási főjelentés zárókövet képezi az ezredéves kiállításnak, az eszméitársulásnál fogva azt a kilencz vaskos kötetet inkább sírdombhoz hasonlítja, amelybe a kiállítás tanulságai el vannak temetve. Szomorú megilletődéssel kellene megállanunk — bármilyen ügyesen rendeztetett a temetés — e sírdomb felett, ha azon tanulságokban nem lüktetne az az eleven erő, amely kitör a sírból is. Nagy érdeme van ebben különben a tisztelt sírásóknak is, akik nemcsak arról gondoskodtak, hogy azok az eszmék abban a nagy műben megörökíttessenek, hanem hazafias lelkesedéssel segítenek mindenkor abban is, hogy a holt betű életre keljen, hogy a tapasztalatokból levont, tanulságok a továbbhaladásnak állandó tényezőivé váljanak. Az országos iparegyesület intéző főosztályát élteti.

Tetszéssel fogadott beszédet mondtak még Herman Ottó és Besseney Ferenc.

— Az Opera halottja. Elischer Boldizsár, az operaházi zenekar derék hegedűse, tegnap hirtelen meghalt. A megboldogult eredetileg könyvkiadó volt Lipcsében s Nordau híres „Conventio-

nelle Lügen”-je az ő kiadásában jelent meg. Később a zenei pályára lépén Nikisch ajánlatára szerződötték Budapestre. Fia volt a híres kassai zenekedvelőnek, akinek Volkmann ajánlotta egyik trióját s unokaöccse volt a nemrég elhunyt Elischer Boldizsár ügyvédnek, aki Göthe-gyűjteményét a Tudományos Akadémiára hagyta. Temetésén képviselve lesz a filharmoniai társaság, a Liszt Ferenc zeneművész kör, a budai zeneakadémia, melynek tanára volt, stb. Elischer Gyula, az ismert egyetemi tanár, teatvrbátyját gyászolja az elhunytban.

— Az intendáns loval. Bölöny Józsefről, a kolozsvári nemzeti színház dús gazdag intendánsáról szól a dal. Bölönyről, kinek a színházak iránt való lelkesedéséről valóságos legendák szállnak Kolozsvárról és Nagyváradon.

Az intendáns milliókat érő uradalmát kiadta haszonbérbe s csak az ugrai birtokot tartotta meg, hogy így minden idejét a kolozsvári színészetnek szentelhesse. Most nyáron, hogy társulata a nagyváradi szinkörben játszik, el nem mulasztana egyetlen előadást sem. És hogy mennyire rajong a saját színtársulataért, azt bizonyítja a következő derűs epizód:

Az elmúlt héten „Coulisset ur” volt kitzve előadásra premierképen, de a premier napjára fölczítálták Bölnyöt a belügyminiszteriumban megtartott színészeti ankétre. Ez a közbejött incidens egészen elszomorította az intendánst, de minthogy okvetetlenül Budapestre kelle utaznia, lelkére kötötte minden egyes szereplőnek, hogy jól „domborítson” Coulisset urban, nehogy a darab megbukjék.

Az ankét után a legközelebbi gyorsvonattal sietett haza. A színháznál már ketten is vártak rá, az ugrai birtok jószágigazgatója és Follinus Aurél, a színház művezető direktora.

Előbb a jószágigazgató jutott szóhoz. Kétségbeesve kezdte el jeremiádját:

— Nagyságos uram, irtózatossá csnaps ért bennünket. Az ugrai birtokon megbetegedett a lóállomány és tízezer forintot érő lovakat lövetett le az állatorvos.

Az intendáns bosszusan fordult erre Follinus felé:

— Bánom is én a lovakat. Arra vagyok kíváncsi, kedves Follinus, hogy ment Coulisset? Tetszett-e Coulisset?

És miután Coulisset ur sikeréről Follinus kedvezően referált, Bölöny intendáns arca úgy ragyogott a boldogságtól, hogy végezetül a jószágigazgató is megnyugodott az ugrai lovak gyászos kimúlásában.

— A Gresham félszázados jubileuma. A Gresham életbiztosító társaság ebben az évben ünnepli fennállásának ötven esztendő jubileumát. Az intézet magyarországi fiókja, melynek a hatalmas társaság föllendülésében olyan élénk része van, július 2-án szűkebb működési körében méltán fogja megülni ezt az ünnepet. Ez alkalommal a londoni anyaintézet is több előkelő tagjával lesz képviselve. A jubileum alkalmából a Gresham a Budapest, ujságírók egyesületénél ezerforintos alapítványt tetti melyet Feld Kálmán vezérigazgató ma adott át az egyesület elnökének, Mikszáth Kálmánnak. A hírlapírók nyugdíjintézetének kétezer forintot juttatott a jubiláló társaság. Dr. Falk Miksa, mint a nyugdíjintézet elnöke, Feld Kálmánhoz a következő levelet intézte:

Budapest, 1898. június 22.

Mélyen tisztelt igazgató ur!
Mindenekelőtt engedje meg, hogy meleg köszönetet mondjak szegénysorsu kollegáim, valamint a magam nevében is azon kétezer forintért, melyet nekem a Gresham részéről a hírlapírók nyugdíjintézete javára átadni méltóztatott.

Minél hálásabb vágyok e nagylelkűségért, annál inkább sajnálom, hogy a július 2-iki jubileumi ünnepélyben nem vehetek részt, mert június 29-én már Karlsbadban megyek; de szellemben ott leszek és minden jót fogok kívánni azon társulatnak, mely ismételtén és mindenkor alkalommal oly nemeslelkűen emlékszik meg rólunk, ujságírókról.

Kiváló tisztelettel a tekintetes igazgatóságunk lekötöleztette

Dr. Falk Miksa s. k.

— A debreczeni csodadoktor. Debreczenben, mint levelezőnk írja, van egy igen érdekes és veszelyes ember. Tápai Mihálynak hívják ezt az embert, aki a XIX. század végén a kuruzslásból vagyont tudott szerezni s most a saját házában gyógykezeléssel az odaseregülő népet. Milyenn vakmerően üzi ezt a foglalkozást, bizonyítja az a körülmény, hogy a következő névjegyet nyomtatta ki Debreczen szabad királyi város nyomdájában:

Tápai Mihály,
ugynevezett csodadoktor, lakik pacsirta-utca saját ház. Gyógyít mindenféle gyógyíthatatlan betegséget, saját találmányu gyógymód szerint. Így nyavalyatorést, kutyaharapást, szivbajt, gyomorbaajt, aranyeret, szembetegséget, gőge és egyöbnemü bántalmakat.

Az ipse már néhányszor rajtavesztett a kuruzsláson, amennyiben Boczó Sámuel rendőrfőkapitány mindent elkövet, hogy megfékezze. Eltoloncoltatni nem lehet, mert háztulajdonos. Jelenleg ismét folyik nyomozás az ügyben, mert egy gyermeknek elrontotta a szemét. Tápai-nak a bő keresményéből telik birságra. Világos ebből, hogy a kuruzslás elleni törvényeket kellene szigorítani.

— Érdekes régiségek. Sirok község határában — mint levelezőnk írja — különféle régiségek nyomára akadtak. Most ugyanis a Tarna folyó eliszaposodott medrét tisztítják és a munkások kapái kemény tárgyakba ütköztek. Szorgalmas kutatások után halomszámra kerültek elő a mederből kardok, buzogányok, csákányok, szuro nyok, mindenféle vágószerek és még kőbalták is. A főerdész birtokán találtak, mélyen a földbe furva, kőgolyókat, melyeket valószínűleg ágyuk töltésére használtak. E föltevést megerősíti ama körülmény is, hogy a golyók a föld rétegeit a legnagyobb kanyarulatokkal össze-vissza szántották. Különös jelenség továbbá az, hogy a legkeményebb körtegek is — melyeknek vágása csákánnyal sem kis feladat, ily ágyugolyókkal vannak összefurkálva. Az értékes leletet, melyek néhány ládával vannak, a budapesti országos muzeumba küldötték fel.

— Kézfogó. Gasselseder Károly Tivadar eljegyezte Budapestén Vargha Albert és neje született Balitzky Lujza lányát, Honkát.

— Földrengés. Laibachból táviratozzák, hogy tegnap reggel, kevéssel nyolcz óra előtt, földrengés volt, amely tízenkét másodpercig tartott.

— Uj cigaretták. Megemlítettük már, hogy a magyar királyi dohányjövődék június elseje óta újfajta cigarettákat hozott forgalomba „Sphinx”, „Khedive” és „Dames” név alatt. A szivarkák olyan módon készülnek, mint az egyiptomiak, ugyanolyan jók és sokkal olcsóbbak s így várható, hogy ki fogják szorítani az egyiptomi cigarettákat a forgalomból. Ezt nemcsak sugalmazás, de közvetlen tapasztalat alapján is állíthatjuk, mert az előzőkeny dohányjövődéki központi igazgatóság „mutatvány-számokat” küldött be szerkesztőségünkbe, amelyeket mindannyian kipróbáltunk. A reakció plebiscituma ezennel nyilvánosan kijelenti, hogy a próbaszámok után ítélve, az új cigaretták rövidesen „általános népszerűségnek fognak örvendeni s teljesen kiszorítják az idegen jövevényeket.”

— Ötven gyűlés egy napon. A szociáldemokrata munkáspárt a jövő vasárnap ötven munkágyűlést rendez a fővárosban. Mindennél az általános választói jogról lesz szó.

— Halálozás. Bcsky László hírlapíró ma délután hosszú és kínos betegség után 32 éves korában meghalt. Temetése holnapután lesz a Királyi Pál-utca 8. szám alatti házból.

— Postakocsi rablógyilkosok kezében. A Nagyváradhoz nem messze fekvő Csúcsa község határán — mint levelezőnk írja — vakmerő postarablás történt hétfőn este. A szilágy-somlyói postakocsi este a rendes időben megjelent a csúcsai vasuti állomáson, hogy a Nagyvárad felől érkező postaküldeményeket átvigye. A 40 kilométernyi uton kocsi postával eszközlik a küldemények szállítását. A megrakodott kocsi a szokott órában elindult az állomásról. Kedden hajnalhasadtával az országuton hajtó fuvarosok a postakocsit a községi erdő alatt, az ut közepén felfordulva találták. A kerek össze voltak törve, a duplázár a vasai-

töröl le volt erőszakosan feszítve a postakocsi pár lépésnyire a kocsi romjaitól az árokban hevert holtan, véresen. A jelekből következtetve, egész biztosra veszik, hogy rablógyilkosok támadták meg a postakocsist, kit minden valószínűség szerint orvul ütöttek le, mert a fegyverét nem használta. A vizsgálat széles mederben folyik.

— **Letartóztatott hamisítóbanda.** Az „Általános Takarékpénztár Temesvárott” kárára az utóbbi időben tizenhét váltóhamisítást követtek el. Mint törökszékosi levelezőnk írja, a nagykeveresi csendőrség legénységének Piroška Cyprián őrpáncsnok vezetése alatt sikerült most e hamisítók tevéseit 17 törökszékosi román személyében letartóztatni. Érdekes és jellemző e hamisításban, hogy a váltókra Schönberger Ignác vagyonos kereskedőn kívül csupa nem létező neveket írtak. Az elfogottak közül tizenöt férfi és kettő nő, akik nemcsak bevallják bűnüket, de régebben elkövetett turpisságaikat is egymásra bizonyítják. Az elfogottakat átadják a temesvári törvényszéknek.

— **Elzúzott sportsman.** A sportszenvedély ismét a bűnbe sodort egy jó házból való, intelligens fiatal embert. Elfer Marczell két évvel ezelőtt sokat szerepelt a kerékpárversenyek programjain. Versenyezni akart, hogy mutogathassa magát szép selyemdresszében a nagy közönség előtt és hiúságának kielégítéséért könnyelműen cserébe adta a becsületét. Rendkívül sokat költött és így természetesen barátai, barátnői mindig bőven voltak. Örült költsékesével egyforma arányban növekedett a tekintélye és népszerűsége, olyannyira, hogy tavaly klubja, a „Magyar Testgyakorlók köre”, másodútkárnak választotta. De ő még ezzel sem elégedett meg, hirlapi dicsőségre is vágyódott és elérte, hogy dr. Korchmáros Kálmán a „Magyar Kerékpáros és Athletikai Sport” szerkesztője, egy rövid időre főmunkatársnak vette maga mellé. De ugyanakkor Elfer Marczellról diffamáló hírek kezdtek szálalogni és kiderült, hogy az eltékozolt sok pénzhez nem tisztességes úton jutott. El kellett hagynia tehát a fővárost, el a jó barátokat, azimádott sportot, amiért feláldozott mindent. A klubja is kizárta tagjai közül. De Elfer nem esett kétségbe, dolgozni akart megint és szert is tett egy jó állásra. Az „Attila kerékpárgyár részvénytársaság” a marosvásárhelyi képvisellel bizta meg. De a már romlott lelkű fiatal ember sehogysem tudott az egyenes úton megmaradni. Az éjszakákat kéteshírű hölgyek társaságában dorbézolta át, pezsgő és cigány mellett, ami természetesen sok pénzt emésztett fel. Nem régen a fővárosi cég felszólította a marosvásárhelyi vevőket, hogy az Elfer urnak adott váltókat fizessék ki, de legnagyobb csodálkozására egymásután kapta a leveleket, amelyekben a vevők azt írják, hogy ők a gépeket Elfertől, készpénzen vásárolták, neki váltót nem adtak. Így aztán napfényre kerültek Elfer Marczell bűnös tettei és kiderült, hogy körülbelül 2000 forintot sikkasztott és nyolcz váltót hamisított. A cég erre megtette a bünyenyítő feljelentést, de Elfer nesztét vette a dolognak, jó csomó pénzzel megugrott és valószínűleg Bukarest felé vette az útját. A marosvásárhelyi rendőrség táviratban tudatta a főkapitánysággal Elfer Marczell személyleírását, mely a következő: Középtermetű, kerek arcú, haja, bajusza fekete, görbén tartja magát. Eltűnésekor fekete zakétruhát, fekete kalapot viselt. A rendőrség kézrekerítésére megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Eltűnt rendőr.** Lukács György, a ferencvárosi rendőrkapitányság iktatója, három nap óta nem volt a képiró-utczában levő lakásán és sehoh sem találják. Sokat sétált a lipótmezei és údegykúton, néha reggel felé tért csak haza s nem lehetetlen, hogy valami eddig ki nem derített szerencsétlenségnek vagy büntetettnek esett áldozatul.

— **Debreczeni krónika.** Debreczenben, az Alföld leggazdagabb városában — mint levelezőnk írja — megdöbbentő arányban szaporodnak az öngyilkosságok. Ma reggel 8 óra 25 perczkor a debreczeni állomásról a Miskolcz felé induló vonat mozdonya elé feküdt egy kétségbeesett ember. Közvetlen a város alatt a Koszuth-

utczai temető mellett levő úgynevezett Olajút dombrol rohaat le az öngyilkos és a robogó vonat mozdonya elé vetette magát. A mozdonyvezető igyekezett azonnal megállítani a vonatot, mely az öngyilkos testét még nyolcz méter hosszban seperte maga előtt a sinen. A vonat néhány perczig állott. A holttestet félrehelyezték a pályádr felügyelőtérre birták. Kiderült, hogy az öngyilkos Kovács István csizmadia, 30 éves, fiatal házasság, két kicsi gyerek apja. A zsebében egy 700 forintos váltót találtak. Napokon át erre keresett aláíróit, de hasztalan. Az ipara rosszul fizetett, mert a gyári portéka megöli a kisipart. Sok csizmadia úgy segít magán, hogy a csizma felszerelésének jó részét készven hozatja a gyárból s ő csak a magyaros módját (mint zsinórzás, gomb, disz, rámozás) adja meg. Kovács, aki nagyon önzertés iparos volt, reménytelennek látta életét s ezért futott a borzasztó halálba. Tömérdek sebtől borított holttestét a kórházba szállították.

— **Közgyűlés.** A fővárosi hírlapkiadó hivatali tisztviselők segítő egyesülete ma tartotta meg kilencedik rendes közgyűlését Rákosi Jenő elnöklése alatt. A felolvasott zárószámudásból kitűnik, hogy a 76 rendes tagból álló egyesületnek 30.787 forint készpénzvagyonra van. A közgyűlés tudomásul vette a jelentést és megadta az igazgatóságnak a felmentvényt. Közgyűlés után társasvacsorára gyűltek egybe a tagok a Metropol-szálló helyiségeiben.

— **Halál telefonozás közben.** Nagy részvételt keltett Temesváron, mint tudósítónk táviratozza, a következő szomorú eset: Weisz Bernát ügyvéd 22 éves fiatal felesége külvárosi lakásukból telefonon beszélgetett a belvárosi irodában foglalatokodó férjével. Egyszerre a fiatal asszony telefonozás közben összeesett és meghalt. Az orvosok konstatálták, hogy szívzselhűdés ölte meg.

— **Tűz a jelzáloghitelbank épületében.** A nádor-utczai 7. számú ház alatt, a jelzáloghitelbank épületében ma éjjel tűz volt. A földszinten lévő vendéglő egyik helyisége gyuladt ki, de mielőtt a tűz elharapódzott volna, a házbeliek eloltották.

— **Baleset a vasuti átjárón.** Zubovits Fedor honvéd huszárkapitány felesége más három urihölgygel a napokban kikoészott. Mikor a kocsi a vasuti átjárón áthajtott, az automata korlát hirtelen lecsapott és megakasztotta a kocsit. Épen ekkor robogott arra a gyorsvonat, de a kocsi már nem hajthatott sem előre, sem hátra. A lokomotív a kocsit kettévágta, a lovak súlyosan megsebesültek, de a kocsiiban ülő hölgyek még idejekorán kiugrottak a kocsiból és így kisebb-nagyobb zúzódásokkal megmenekültek.

— **Szédelőgő áhirlapíró.** Ezen a címen a „Hircsarnok” nyomán közölt híreinkre vonatkozólag a „Hircsarnok” ma kijelenti, hogy örtesülése tévedésen alapult.

— **Felhívás.** Dr. Giesswein Sándor győri kanonok, Lászlóffy Camill tanár, Rosenberg Gyula és Fischer Sándor országgyűlési képviselők felhívják azokat a tanulótársait, kik 1873-ban velük együtt tettek eretségi vizsgát a győri főgimnáziumban, hogy ennek az alkalomnak 25 éves évfordulója alkalmából, július 4-én Győrött okvetetlenül jelenjenek meg.

— **Vizsgák.** Wagner Manó rákospalotai tan- és nevelőintézetében az évrő vizsgák június hó 22-án és 29-én tartatnak meg.

Napirend.

Naptár. Péntek, június 24. — Római katolikus: Ker. János szül. — Protestáns: Iván. — Görög-ország (június 12.) Onofrius. — Zsidó: Tham. 4. Napkél: 3 óra 48 perczkor. — Nyugszik: 7 óra 44 perczkor. — Hold kél: 8 óra 58 perczkor reggel. — Nyugszik este 10 óra 19 perczkor.

A miniszterelnök nem fogad.
A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig.
A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délután fél öt órakor a régi városházán.
Nemzeti muzeum régiség tára nyitva d. e. 9—1 óráig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépőj mellett tekinthetők meg.

Technológiai iparmuzeum nyitva délelőtt 9-től 1-ig, délután 3-tól 5-ig.

Természettudományi gyűjtemények muzeuma nyitva 10—12-ig. (Muzeum-körút 4.)

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Végzetes tréfa.

A fegyverrel való játszásnak ismét van egy áldozata. Az esetnek korántsem gyermekek a szereplői, hanem felnőt uriember. Olyanok, akik nem egyszer vettek már fegyvert a kezükbe. De elvégre vannak bizonyos dolgok, amiket ínémelek, ha örökké élnének is, akkor se tudnának megérteni. Ezer és ezerszer megtörtént már, hogy fiúk vagy meglett emberék tréfából célba vettek valakit üresnek hitt és meg sem vizsgált töltött fegyverrel, s a tréfa vége vagy emberhalál vagy az áldozat megnyomorítása volt. És még mindig vannak olyan emberek, akik ebből a sok-sok esetből nem tudták kivenni azt a roppant egyszerű tanulságot, hogy a fegyverrel nem lehet büntetlenül játszani!

Tomola Jánosnak villája van a külső üllőuton, Pusztá-Szent-Lőrincz közelében. Ma délután meghívta villájába egyik jóbarátját, Honka Jánost, aki művezető egy műesztergályosnál. Kedélyesen töltötték az időt, aztán jól megebédeltek s miután az ebédet is kipihenték volna, Tomola egy ajánlattal állt elő:

— Jó lenne kilovagolni.

Honka ráállott és együtt bementek az istállóba lovat választani.

Mig Honka a szép pej paripában gyönyörködött, Tomola fölemelte a magával hozott Lancastert és tréfásan szóló barátjának:

— Most agyonlőlek!

Czélozott és lőt.

Mikor a füst eloszlott, rémülten látta Honkát a lovak közt, vértől elborítva a földön feküdni. A sebesült azonnal elveszítette eszméletét.

Tomola izgatottan hívatta a mentőket, akik nem sokára oda is érkeztek és bekötötték Honka sebeit, aztán behozták a sebészeti klinikára. A vizsgáló orvosok konstatálták, hogy a puskából kilőtt sörétek a mell baloldali részébe és a balkarba hatoltak, ahol olyan nagy pusztítást vittek végbe, hogy a tönkretett kart holnap operálni kell.

Ugy hírlik, hogy Tomolának és Honkának közös ideálja van. A pestvidéki törvényszék, mely a vizsgálatot vezeti, kénytelen ebben az irányban is puhatolozni, ambar itt aligha lehet szó egyébről, mint példátlan könnyelműségről.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **A színművészeti akadémia igazgatója.** A hivatalos lap mai számában olvasható a következő kinevezés:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére dr. Váradi Antalt, az országos színművészeti akadémia tanárát, ezen intézet igazgatójává kinevezem.

Kelt Budapesten, 1898. évi május hó 26-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Wlassics Gyula s. k.

Dr. Váradi már idáig is vezette a színművészeti akadémiát s így mostani kinevezése voltaképp csak megerősítése az igazgatói állásban.

* **A Magyar színház igazgató-válsága.** Említettük, hogy a Magyar színház részvénytársaság igazgatótanácsa nemrégiben a színház vezetésével Evva Lajost bizta meg. Pár nappal később Evva levelet intézett Relle Ivánhoz, kijelentve abban, hogy Relle eddigi igazgatói hatásköre teljesen változatlan marad. Mi már akkor rámutattunk arra az ellentmondásra, amely az igazgatótanács határozata és az Evva levele közt fennáll. Az igazgatótanácsnak sem tetszett a dolog és tegnapi ülésén Evva Lajost emiatt kérdőre vonta. Evva ennek következtében lemondott a részvénytársaság elnöki állásáról és az igazgatótanács tagjainak nagyobb része szintén beadta lemondását. Julius 4-én az új igazgatóság megválasztása végett rendkívüli közgyűlés lesz.

* **Ujháznó Berlinben.** Ujháznó-Szekely Kornélia, aki Bécsben kevésbé volt szerencsés, most egy berlini színházhoz szerződött. Legközelebb már fellép ott.

* **Színházi botrány Párisban.** A Théâtre de l'Oeuvre nagy botrányának volt színhelye. Egy roppant fiatal poétának, Saint Georges de Bouhéliernek, „La victoire” (A győzelem) című ötfelvonásos verses tragédiáját adták elő. A fiatal szer-

zönek a közönség körében számos híve volt, akik csak úgy tomboltak lelkesedésükben. Ez azonban a közönség másik részét ellentétetetésre bírta. Így aztán vegyesen hangzott taps, püsszegés és sok gúnyos közbekialtás. A darab hőse Dávid herceg, aki szerelmes egy Guniel-névű hercegnőbe. Az első felvonásban elbucszuk tőle, hogy harczba vonuljon; a másodikban egy toronyőr leírja a hercegnőnek a háborút; a harmadikban elhagyja a herceg a seregét, hogy visszoutássa imádját; a negyedikben Guniel megöli magát, nehogy kedvesét újra elvonja köteleességétől; az ötödikben az ismét diadalmas herceg siratja elvesztett ideálját. A közönség lármás hangulatát személyes körülmények is magyarázzák. A szerző ugyanis egy lelkes Dreyfusista, míg atyja, Edmond le Pelletier, az „Echo de Paris”-ban éles cikkekkel ír a Dreyfus-pör revíziója ellen. Az igazlomra ezenfelül okot adott az, hogy a főszerepet egy Etiévant nevű halálraítelt anarchista merénylőnek a testvére játszotta és éppen ő leczkértette színésztársai nevében a zajongó közönséget. A legjobban azonban amiatt bosszankodtak a szerző barátai, hogy Sarcey, a kritikusok fejedelme, előadás közben elaludt. Orkányszerűen zugott feléje:

— A b a s S a r c e y ! (Le Sarceyvel !)

Sarcey azonban még sem ébredt föl.

* **A beteg Duse.** Bolognából jelentik, hogy Duse Eleonora légesóhuruthban megbetegedett, aminek következtében összes vendégjátékairól lemondott. Ősz előtt nem lép többé színpadra.

* **Ujházy Ede Nagyváradon.** Ujházy mester, a Nemzeti Színház kiváló művésze a Nagyváradon állomásozó kolozsvári színtársulatnál vendégszerepel. Tegnap lépett föl először „Crampton mester” című szerepében s a színikört zsufolóság megöltözött közönség lelkes ovációval fogadta. Majdnem minden szavát, mozdulatát éljenzéssel honorálták, jelenései után alig akart szünni a taps. A többi szereplők is mindnyájan igyekeztek az est fényét emelni. Ujházy még két este lép fel: a „Nagybácsi”-ban és a „Péntek esté”-ben.

* **Művészestély Bács-Almásán.** A bács-almási uri kaszinóban Zilahy Gyula, a Nemzeti színház tagja, sikerült művészestélyt rendezett. Monológjain a hallgatóság pompásan mulatott. Az estély rendezése körül dr. Herman ügyvéd nagyban buzgólkodott.

* **Dr. Schleuther Pál.** Mint az osztrák hivatalos lap közli, dr. Schleuther Pált végelecsítették a Burgszínház igazgatói állásában. Az udvari színházak főintendánsa ebből az alkalomból átadta neki a szolgálati utasítást, amely a művészeti igazgató hatáskörét szabályozza. Nemrégiben szó volt arról, hogy az udvari színházakban előadásra kerülő darabok fölött nem a főintendánságnál, hanem a külügyminisztériumban gyakorolják a cenzurát. Eredetileg is odatartozott az, de midőn Falke osztályfőnök meghalt és helyét Dóczy Lajos foglalta el, bizonyos körökben azt hitték (elég fura módon), hogy Dóczy mint magyar ember és mint olyan, aki maga is színművész, talán elfogult lenne a cenzori tisztségben. Ezért áttették a cenzurát az intendánsághoz. Már akkor is tudta mindenki, hogy báró Bezecny intendáns erre ugyan csak kevés irrodalmi hivatottsággal bír. Most szóba került, hogy a cenzori tisztelet újra rábizzák a külügyminisztériumra, de Schleuther ez ellen tiltakozott és úgy látszik, sikerrel.

* **A Vízfejű család.** Kecské Tóbiásnak nagy pénzt ígérnek, ha feltalálja azt a Vízfejű nevű urat, a kire amerikai nagyonője egy milliót hagyott. Így kerül Kecské Tóbiás családostul Vízfejű Flórián bankárhoz, akinek a felesége felöltözteti őket görög ruhákba, hogy „Hektor és Achilles párbajá”-hoz modellt álljanak, a hazatérő férj pedig valamennyiüket szobroknak nézi és többek között fehér festékkel bemázolja. Egy Vízfejű nevű vendéglősnél is az örökség ügyében járnak, itt Kecské urból pinczér, sőt szerpentintáncosnő is lesz, csak hogy megtalálja az ismeretlen Vízfejűt. — A darab végén aztán megtudja, hogy ő maga a szerencsés örökös. Ez az a vidám sujt, amelyet Feld Mátyás töméntelen kedves mókával aggatott tele. Amit a magából adott, talán még jobb is a német eredetűnek az ideáljánál. Az ügyes, mulattató ötletek így egymást érik, a görög jelenet, a szépségverseny, az automata-kuplé és a szerpentintánc paródiája folytonos derűtségben tartja a közönséget. Az előadás egyike volt a legjobbaknak. A primadonna-quartetben kellemesen tűnt fel Fehér Anna, aki ilyen kis szerepben is érvényre juttatja friss és finom tehetségét. Ügyeskedtek még Jeskó Adrienne, Ráskai Emma, Révassy Gusztó és Gergely Giza. A férfiak közül

Kömley Gyula nagyon mulatságosan adta Kecské Tóbiást, igen jó volt Kövessy Albert, míg Mátrai egy jelentéktelen szerepből is pompás kabinetalakot csinált. A zsufolt házból ki nem fogytak a nevetésből és sokat tapsoltak úgy a szerzőnek, mint a szereplőknek. Eszerint joggal hibetjük, hogy „A Vízfejű család” a szezon kasszadarabja lesz.

* **A zenepiaczról.** Ő felségének osztrák uralkodói jubileuma alkalmából Strizko József „Jubileumi induló”-t szerzett zongorára. A bécsi Maas Ottó czógnél jelent meg, ára 75 krajczár.

FŐVÁROS.

(A szemétfuvarozás bajai.) Ifju Cséry Lajosnak, a főváros szemétfuvarozójának, mindig van valami követelése. Mert ő is ért a szerződése magyarázatához, legalább folyvást ezt hangoztatja, de mindig mást olvas ki az írott betűkből, mint amit azokban a főváros tanácsa és az ügyészek találnak. Ha a főváros az ő magyarázatára alapított követeléseit mind megfizetné, akkor egyébre sem telnék, csak szemétfuvarozásra. Külön díjat követel ifju Cséry Lajos a vásárcsarnokok pinczéiben felhalmozódó szemét kihordásáért, lovainak egy bizonyos órán túl való használatáért, sőt még azért az idővesztésért is, amelybe a lovaknak az istállókból való kivezetése kerül stb. A tanács három napig tárgyalta a követeléseket s kevés kivétellel elutasította valamennyit.

(Uj park Budán.) A főváros annak idején a Döbrentei-utcában több telket sajátított ki a budai vásárcsarnok céljára. A vásárcsarnokot azonban az eskütéri-híd miatt nem lehetett oda építeni s a közmunkatanács a város által 250.000 forintot kisajátított területet parkozni akarja. A tanács mai ülésén a parkozás tervét azzal a kikötéssel fogadta el, hogy a kisajátított területet az állam a hidépítés alapjából a fővárosnak fizesse meg.

(A svábhegyi kábelvasut.) A tanács ma délelőtt tárgyalta az egyháztér-svábhegyi kábelvasut terület használati szerződését. A pénzügyi és gazdasági bizottság azt javasolta, vegyék be a szerződésbe, hogy az alapítási tőkét a főváros hozzájárulásával állapítják meg s hogy az üzem megkezdésétől számított hat hónapon belül a vállalat köteles a befektetett tőkértől a fővárosnak elszámolni. A bizottság két kikötését a tanács mellőzte s a szerződés tervezetét változatlanul elfogadta.

(Az új vámvonalak.) A főváros vámterületének kiterjesztése ügyében kiküldött vegyes-bizottság ma délután foglalkozott az újítás költségeivel. A tervek szerint épülő új épületek mindenestül valami 400.000 forintba kerülnek. A régi vámházak 123.000 forint értéket képviselnek s a főváros évi vámjövedelme a vámterület kitégítése révén 60.000 forinttal emelkedik. A bizottság kifogás nélkül helybenhagyta a költségvetést.

(Adókiivetés.) A fővárosi adókiivető-bizottságok holnap, a hó 24-én a VI. kerületben a 4034. hrszámú 4092. hrszámig terjedő, a VII. kerületben pedig a külön meghívottak III. osztályu keresetadó-javaslatait fogják tárgyalni.

(Az elkobozott gyümölcs.) A kofáktól elkobozott gyümölcsöt eddig a Dunába öntötték, hogy a gyermekek kihalásszák és betegséget szerezzenek. A tanács közlelmezési osztálya most azt javasolja, hogy az éretlen és romlott gyümölcsöt ezentul adják el a szezfőzőknek és amennyiben lehet részesítsék kártérítésben azokat, akikről elkobozták.

(A virillisták névjegyzéke.) Az igazoló választmány ma délelőtt tárgyalta a legtöbb adót fizetők névjegyzéke ellen történt falszólásokat s pótlólag fölvette a virillisták sorába dr. Gyurkovics Gyulát, Raduleszku Györgyöt, Déry Károlyt, Lappert Antalt, Komlóssy Bélát, Braun Samut és Braun Gyulát, Bobula Jánost, Reimann Lázárt. Elutasították Baka Sámuel és Surányi József felszólalását. Minthogy ezuttal tizenkét új virillistát vettek föl a névjegyzékbe, az eddigi névjegyzékből a tizenkét utolsó kimaradt, ezek a következők: Bogisich János, Lupa Péter, Galszter István, Galszter Nándor, Hoffmann Alfréd, Frey Imre, Gomperz Károly, Stöger Károly, Wirth János, Steiner Lajos, Müller Károly és Engl Hermann. A legutolsó virillista a névjegyzékben Weil Simon, 526 forint 52 krajczár adóval. Az igazoló választmányok a határozataik ellen július 1-ig lehet a bíráló választmányhoz fellebezni. A fellebezéseket az igazoló választmány jegyzőjéhez, Sacher István tanácsjegyzőhöz kell benyújtani.

147 millió forint.

(A főváros vagyona.)

Általános ismert dolog, hogy Budapest egyike a kontinens leggazdagabb városainak. Vagyona ma több mint 147 millió forintra rug, mely összeget mindössze 47 millió forint tartozás terheli s így a tiszta vagyon kerek 100 millió forint. Megjegyzendő azonban, hogy különösen a házak és telkek forgalmi értéke jóval túlhaladja a vagyonteltárban kitüntetett értéket s így a tényleges tiszta vagyon nem 100, hanem legalább 120—130 millió forintra becsülhető.

Az ingatlan vagyon 126,497.500 forintra rug, mely összegből 56,960.600 forint az épületekre esik, 69,536.900 forintot reprezentálnak pedig a telkek, szántóföldek, rétek, legelők és erdők. A butorok és felszerelési tárgyak értéke: 620.200 forint; az anyagok és természetnyéké: 469.181 forint; a cselekvő tőkék 8,919.606 forintot, a haszonvételi jogok 3,047.500 forintot, a cselekvő hátralékok pedig 6,298.188 forintot reprezentálnak; végül a pénzkészlet: 1,370.929 forintra rug.

Ezzel szemben a teher, mint már fentebb említettük, 47,182.474 forint, mely összegből adósságra 42,537.193 forint, folyó tartozásokra 1,319.167 forint, kétes követelésekre 1,498.441 forint esik, az 1898. évre fentartott hitelösszeg pedig 1,826.675 forintra rug.

Az ingatlanságok között legtöbb értéket képviselnek a vízvezeték (9.6 millió forintot), a népiszkolai épületek (8.5 millió forintot), a katonai pótlaktanyák (6.1 millió forintot), a közraktárak és elevátor (5.6 millió forintot), a vásárcsarnokok (5.3 millió forintot) s a jövedelmező épületek (4.3 millió forintot.)

Telek, szántóföld stb. legtöbb van a X. kerületben, összesen 29,885.900 forint értékben. Legkevesebb a belvárosban, hol mindössze 279.900 forint vagyona van a fővárosnak.

A cselekvő tőkék közül legnagyobb összeget, 5.8 millió forintot, az italmérsi jog kártalanítási tőkeösszege reprezentál; a haszonvételi jogok közül pedig legtöbbet — közel 3 millió forintot ér a helypénz, állaspénz és partjavadalmi díjszedési jog.

Az épületek közül legértékesebbek a következők:

Elevátor és közraktárak	5,370.000 frt
Központi vásárcsarnok	2,370.000 „
Vigadó	2,367.000 „
Ferencz József lovassági laktanya	2,063.000 „
Közbérgőhid	2,028.000 „
Üllői-uti laktanya	1,846.000 „
Szent-István kórház	1,595.000 „
Tüzér laktanya	1,397.000 „
Uj város háza	975.000 „
Kutvölgyi kórház	955.000 „

A telkek közül legértékesebbek a Rudolf-rakparti és Géza-utcai telkek (□ öle 400 forint) s általában a Lipótvárosi telkek, melyeknek leltári becsértéke a beltelken 200 és 400 forint között változik □ ölenkint.

Legkiterjedtebb telkei, illetőleg erdei és ligetei vannak a fővárosnak a városmajorban (57,122 □-öl), a nyéki erdőben (841 ezer), a Bátorhegyen (583 ezer), a pozsonyi hegyen (396 ezer), a kőérhegyen (484 ezer), a szépvölgyben (474 ezer), a vácsi-uton (26 ezer), az újpesti rakparton (37 ezer) a Hajcsár-ut és környékén (329 ezer), az Istvánmezőn (79 ezer), a Soroksári-uton (65 ezer), a lóversenyteri dűlőben (450 ezer), az üllői-uton (479 ezer), a gubacsi dűlőben (195 ezer), a temető-dűlőben (159 ezer), a külső-kerepesi-uton (40 ezer) s végül a ligettelki-dűlőben (480 ezer). Az összes telkek, rétek stb. kiterjedése: 11,778,928 négyszögöl.

Szóval szép kis vagyona! S mégis, ha szétosztanák a főváros lakossága között, alig jutna egyre-egyre 150 forint!

VIDÉK.

* (Darányi miniszter díszpolgári oklevele.)

Munkács város közönsége, Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert, nemrég díszpolgárává választotta, a díszpolgári oklevelet Cseh Lajos polgármester vezetése alatt Komjáthy Béla és Nedecezy János képviselők s több városi bizottsági tag hozta fel a fővárosba. A díszpolgári oklevéllel Munkács városát hálás elismerésének és köszöneté-

nek akar kifejezést adni Darányi miniszter iránt a kárpátmenti hegyvidék gazdasági viszonyainak ok-szerű átalakítása, az állattenyésztés fejlesztése és a város anyagi felvirágoztatása körül szerzett érdemeiért.

* (Báró Thoroczkay Viktor üdvözlése.) Báró Thoroczkay Viktor Hódmezővásárhely most kinevezett főispánja, ma délelőtt 10 órakor Szegeden, a Tisza-szállóban fogadta Hódmezővásárhely város küldöttségét, melyet Juhász Mihály polgármester vezetett. A küldöttség szónoka üdvözölte báró Thoroczkayt, mint a város főispánját. Báró Thoroczkay Viktor megköszönte a városnak figyelmét s kijelentette, hogy minden törekvése oda fog irányulni, hogy a vezetésére bízott közigazgatási kerületben rend és béke honoljon. A főispán ezután villásreggelit adott a délből Buziásra utazott.

* (Molnár apát és hívei.) Nagy baja van Molnár János komáromi apátplébánosnak; a hívei panaszkodnak rá, hogy daczára a zsiros javadalomnak, szólnak ereszt a nyáját és övek hosszú során át felé se néz a híveinek, hanem e helyett politikát csinál Budapesten. E hónap 13-án a patronátusi közgyűlés határozatot hozott, a kegyurasági közgyűlés pedig a hercegprímáshoz feliratot intézett, melyben kéri az egyház fejét, hogy térítse laza az eltévedt pásztort oda, ahol kötelessége lenni, honnan a javadalmat élvezi: a hívei közé, vagy pedig adjon Molnár Jánosnak egy más plébániát. Komáromnak pedig egy más plébánost, ki a város által kiszolgáltattott javadalom fejében állandóan köztük lakik, erkölcsi tekintetben jó példával jár elől és jótékonyságot gyakorol.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A magyar bíró köntöse. Ruffy Pál országgyűlési képviselő a következő sorokat küldte be lapunk szerkesztőjéhez:

Igen tisztelt barátom! Az „Országos Hírlap” élénk agitációt folytat a királyi bíróságok hivatalos köntösének szabályozása érdekében. Igaza van. Teljesen osztozom azon nézetben, mely a hivatalos köntöst követeli, de fázom még a gondolatától is, hogy a magyar bírót feltalározni fogják.

Miért akarjuk ebben is a külföldet utánozni, miért törekszünk ünnepelni minden oly invencziót, mely a magyar nemzeti jelleg kiirtására törekszik? A régi jó táblabírák sem jártak koczás kabátban, sarga czipőben és nemes felháborodással utasították volna vissza a talárt is, meg a biretumot is.

Ne akarjuk farsangi jelmezbe bujdatni a magyar bírót, vagy ha már tesszük, nyomjunk czopfos parókát a fejére, hogy öröme teljék benne jó Werbőczy Istvánunk szellemének.

Öltöztessék a magyar bírót magyar ruhába, adjanak neki fekete posztó-atillát, mentét, kucsintát vagy kalpagot és kössenek kardot a oldalára stb.

Öszinte üdvözléssel vagyok

Ujbányán, 1898. június 22-én.

Tisztelő híved:
Ruffy Pál.

— Dr. Lenkei Béla ügye. Az országos képviselő táblájának bünpörét ma tárgyalta a királyi tábla s helyben hagyta a törvényszéknek azt az ítéletét, mely a képtelváj orvost egy esztendői börtönbüntetéssel sújtja. Lenkei most az osztrák fegyházban tölti a Landesgericht által rája kirótt két esztendőit.

— Várkonyi a fogságban. A Bécsből ide kísért Várkonyi István szociálista agitátort ma délből meglátogatta felesége és leánya s a vizsgálóbíró engedélyével rövid ideig beszélgettek. Várkonyi ügyében különben Dr. Brill bíró már befejezte a vizsgálatot s az iratokat indítványtétel végett átküldte a királyi ügyészséghez.

— Lugosi szenzáció. Temesvárról táviratozák: A temesvári esküdtek ma egy lugosi szenzációban ítélték, mely egész Krassó-Szörény megye intelligenciáját mult év óta izgalomban tartja. Az ottani „Südungarn” című lap Pillantás a kulisszák mögé címmel tárczát közölt, mely egy urház erkölcsstenen üzemelt tárgyalta, ahol a férj a hozzájuk járó urileányokat szerelmi ajánlatokkal zaklatja, neje tiszték után jár, sógornője pedig, kit perverz hajlamokkal vá-

dol a cikk, a kerítő szerepét játsza. A házat Maison Rougenak mondja az se egész város rögtön Christomanos Chariton magánzóra, neje és sógornőjére Tolajdy Zoltánra vonatkozta, olyan kézzelfogható módon volt a név és a Christomanos arcza jellemezve és körülírva. A szerkesztőt kérdőre vonták, ki Jarinay Antalt jelentette be szerzőnek. Jarinay szolgabíró kijelentette, hogy a cikket ő adta ugyan a szerkesztőnek, azért el is vállalja a felelősséget, de tagadja, hogy Christomanos családját értette volna. Ebből tisztí becsületbeli eljárás és párbajok egész sorozata keletkezett, melyeknek befejeztével Jarinay teljesen rehabilitálva lett. Most azonban sajtóper indítottak és pedig Jarinay Antal szolgabíró és Teichner Emil szerkesztő ellen.

A mai tárgyalásra csak egy özlött a lugosi publikum, csak tanukul ötvenen voltak beidőzve. A tárgyalás elején feltűnést keltett, hogy Jarinay bemutatta a cikk eredeti kéziratát, mely Besán Kornél bogsáni körjegyzőhelyettes írása és kérte Barát és Dévay szerkesztők meghallgatását, nem-e újságnak szánt kézirat ez. Besán tanuként vallotta, hogy a cikket Jarinay diktálta neki s erre két tanut is megnevezett, ezt azonban más tanuk megczáfolták, akik látták, mikor Besán a cikket önállóan írta. A bizonyítási eljárás késő estig tartott.

— Kihívás párbajra. Érdekes párbajügyet tárgyalt tegnap a berlini büntető kamara. Flemming Hans elbukott egy vizsgálaton kétszer s így nem folytathatta jogi tanulmányait. Ez a dolog annyira hántotta, hogy a vizsgáló-bizottság elnökét, dr. Coingot provokáltatta. Dr. Coingnak nem volt kedve megverekedni, Flemming urat pedig a büntető kamara négy hónapra ítélte el. Börtönében majd ábrándozhatik arról a gyönyörű országról, ahol kettőnél többször is meg lehet bukni egy jogi vizsgán, a párbajra való kihívást pedig nem veszik olyan tragikusan.

— Rablógyilkosság Kolozsváron. Kriznik Antal famunkást 1896. októberében halva találták Kolozsvár közelében. Holttestében hat revolvergolyó volt. A nyomozás kiderítette, hogy a gyilkos Vreceser Ferencz, akivel Kriznik együtt dolgozott Pojana-Marulujban. Innét együtt indultak a Jára vizéhez és utközben ölte meg Vreceser a társát, valószínűleg a pénzeért. A mai végtárgyaláson a gyilkos azt vallja, hogy Kriznik akarta őt kirabolni és védekezésben lötte rá revolverét. A törvényszék annak kiderítésére, hogy melyiknek volt pénze és néhány új tanu kihallgatására a végtárgyalást elhalasztotta.

— Építkezési szerencsétlenség. Szvitár János ácsmester és társai bűnyűgyében ma folytatta a végtárgyalást a budapesti törvényszék. Ítéletre azonban nem került a sor, mert a bizonyító eljárás adatai szerint nemcsak az alárendelt munkásokat és felügyelőket, hanem az építés vezetőit is büntetőjogi felelősség terheli a Bajza-utczai katasztrófaért. A törvényszék ennek következtében felfüggesztette a végtárgyalást és elrendelte a vizsgálót Goldmann Ernő mérnököt, Szvedics József építőmestert és Ördösi József munkafelügyelőt ellen s a kitűzendő újabb végtárgyalásra kikéri majd a mérnök és építész-egylet véleményét is.

— S ezt a szerelem tevé... Vojt Róza postáskisasszonyt lopás bűntette miatt vonták ma kérdőre a törvényszék. Azzal vádolták, hogy a lipótvárosi fiókpostahivatalban, ahol alkalmazva volt, elloptott két pénzes levelet, s ezzel a kincstárt 622 forint erejéig megkárosította. Ezenkívül azzal is vádolták, hogy a rábizott kezi pénztárból 30 forintot sikkasztott. Vojt Róza beismerte bűnét. Azt hozta föl mentésére, hogy az elloptott és sikkasztott pénz nagy részét ideáljának, Cs. ... Szilárd joghallgatónak adta — kölcsön, hogy kimentse pénzzavarából. Cs. Szilárd ur azonban nemcsak hogy nem fizette vissza a kölcsönt, amint azt ígérte, hanem hűtlenül elhagyta őt. Kihallgatták Cs. Szilárdot is, aki meghazudtolta a postáskisasszonyt, és azt vallotta, hogy Vojt Róza a bűnös uton szerzett pénzt piperére költötte. A törvényszék Vojt Rózát dr. Weisz Ödön védőbeszédének meghallgatása után egy évi börtönrre ítélte. Az ítélet jogerős.

A turóczzsentsmártoni szerkesztő.

(Esküdtszéki tárgyalás.)

Turóczzsentsmárton városának egyetlen nevezetessége az, hogy diákjai vannak, akik mindenféle hazaáruló pánszláv tüntetőt telegrafice üdvözölnek, továbbá, hogy ott szerkesztik a „Narodnie Noviny” című tót lapot, amelynek minden cikkelye, minden hírecskéje a magyar államot szeretné légbe röpíteni, természetesen a tót nemzet teljes megkímélésével kapcsolatban. Nem rég is kidobott egy kemény galacsint, nemzetgyilkoló bolondságnak, kamazosan vad együgyűségnek s más eféle nem épen kedves jelenségnek deklarálva a tót nevű községek neveinek megmagyarosítását.

A királyi főügyészség hatóság, nemzetiség és osztály ellen való izgatás miatt felelősségre vonta az újságot. A cikkek szerzőjét nem nyomozhatták ki, szóval úgy történt, amint ez már szokás és a lap felelős szerkesztője, Pictor Ambrus került a vádlottak padjára.

Ma délután volt az esküdtszéki tárgyalás. A vádat Hammersberg Jenő királyi főügyész, dr. Chudovszky Géza altágyész képviselték, a vádlott védője dr. Stefanovics Milos pozsoni ügyvéd volt, a tárgyalást Czárán István királyi táblai bíró vezette.

Pictor Ambrus tagadta, hogy a cikket ő írta. Neki valami Kovács Ede nevű ember küldötte be, aki a vizsgálat során szintén másra, egy eddig ismeretlen tót testvérré hántotta a szerzősége. Látni való volt, hogy Pictor csak halasztást akar és valami strohmannra szeretné a felelősséget áthárítani.

A bíróság nem igen látta szükségét a további bizonyításnak s a perbeszédre került a sor.

Hammersberg Jenő vádbeszédében azt fejtegette, hogy az egész pánszláv mozgalomnak néhány agitátor az oka. Ezek csinálják az állam ellen izgató újságokat, a különféle nemzetiségi takarékpénztárakat, ezek rendezik a zarándoklatokat Kiewbe, Prágába és mindentüvé ahol a magyart becsmérelhetik. Szólott a prágai eseményekről amelyeken Komarov orosz tábornok és Dula Máté turóczzsentsmártoni népbolondító a szláv testvériséget proklamálták és Dula Máté azt mondta a többek között, hogy az összes szlávok egyesüljenek szent Venczel koronája alatt. A szóban forgó két cikk néppárti izü is, szociáldemokrata is, de mindenképp tót pánszláv, hazaáruló.

Dr. Stefanovics Milos folyvást azt hangoztatta, hogy a vádlott neki jó barátja, talán ezzel is akarta megvédelmezni.

Az esküdtszék Pictor Ambrust 11 szóval 1 ellen osztálygyűlöletre való izgatásban, 7 szóval 5 ellen pedig kétszeres nemzetiség elleni izgatásban találta bűnösnek és a sajtóbíróvá vádlatot 8 havi államfogházszalás és 600 forint pénzbüntetéssel sújtotta.

SPORT.

— Derbylovak törlése. Wali-t és Sperbers-Brudert ma délből 12 órakor törölték a német derbyből. Maikönig és Dória e törlés által két veszedelmes ellenféltől szabadultak meg. Hamburgban nagy a szárazság. A horni pálya kőkemény s így kilátás van rá, hogy még néhány kandidátus távol marad a nagy küzdelemből.

— Maikönig Németországban. Maikönig már kiheverte az ut fáradalmait Hoppegartenban, sőt már szorgalmasan próbálgatja is a training-pályán. A derby-creack tegnapi galoppja után trainerje azt hiszi, hogy a lova szerepet fog játszani a derbyben.

— A graditziak derbygaloppja. Vollmond (Ballantine) és Habenichts (E. Martin) tegnap vezetőlovak, Argwohn kíséretében a hoppegarteni trainingpályán a derby távolságára galoppoztak. E próba alkalmával mindkettő egyszerre ért a célhoz. Az iram azonban nem volt elég erős s így ez eredményből következtetést vonni nem lehet.

— A Magyar Athletikai Club közgyűlése. A M. A. C. holnap, pénteken, délután hat órakor tartja évi rendes közgyűlését a nemzeti lovardában. A közgyűlés tárgyai lesznek az évi jelentések és a netaláni indítványok tárgyalása után az elnökök, két alelnökök, és az új választmányának megválasztása.

KÖZOKTATÁS.

Érettségi vizsgálatok. A fogarasi állami felső kereskedelmi iskolán az érettségi szóbeli vizsgálatok Orbán Ferencz vallás- és közoktatásügyi miniszteri biztos elnöklése mellett e hónap huszadikán következő eredménnyel végződtek: tizennégy tanuló közül jól megfelelt négy, megfelelt hét, nem felelt meg egy tárgyból és három hónap múlva teendő javító vizsgálatra bocsátott egy tanuló, osztályfelmérésre utasított két tanuló.

Évzáró ünnepélyek. A főváros valamennyi lakójában most fejezik be az évzáró vizsgálatokat. A legtöbb iskolában június 27-ére és 29-ére, Péter-Pál napjára tüzték ki a záróünnepélyeket, a mikor kiosztják a bizonyítványokat és évi értesítőket.

Egyetemi tanszékek betöltése. Az egyetemi tanács az idei tanévben utolsó ülését július másodikán tartja. A tanácsülésnek fontos tárgyai között első helyet foglalja el a dr. Kondor Gusztáv elhunytával az öszön megüresedett matematikai tanszék és a Kerékgyártó Árpád nyugdíjba vonulásával megüresedett második tanszék betöltése. Ugyanezen a napon avatja fel Herceg Mihály egyetemi rektor tudorral a promóciós alá kerülő doktorjelölteket.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Gönczy József tabi bírósági aljegyzőt a kaposvári királyi törvényszékhez jegyzővé, Szigethy Antal kaposvári törvényszéki joggyakornokot a kaposvári és dr. Hadzsega Ilés pestvidéki királyi törvényszéki dr. Waisz-féle alapítványi joggyakornokot a löcsei törvényszékhez aljegyzővé, Kiss Balázs, valamint dr. Csillag Dezső budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéki és Baráth István budapesti büntető törvényszéki joggyakornokot dr. Waisz-féle alapítványi joggyakornokokká, Kemechey Bertalan király-halmeczi bírósági irnokot a marosludasi és Borovits Adolf szent-gothárdi járásbírósági irnokot a vasvári járásbírósághoz segéd telekkönyvvezetővé, Löffler István sárvári bírósági telekkönyvi átalakító díjnokot a dárdaai járásbírósághoz, Gyúrei Béla szegedi törvényszéki díjnokot a szolnoki, Pelsőczy Árpád budapesti törvényszéki díjnokot a budapesti törvényszékhez és Finda Sándor soproni bírósági díjnokot a soproni bírósághoz irnokokká, a pozsonyi ítélőtábla elnöke Holló Béla végzett joghallgatót, a kassai ítélőtábla elnöke Timko Zoltán kassai lakos ügyvédjelöltet díjaz joggyakornokokká kinevezte.

Magyar név. Kiskoru Minnich Rikhard kassai lakos Erdélyre, Kiskoru Spitzer Samu újvidéki lakos Szamzöre, Kiskoru Sternfeld Miksa miskolci lakos Sebőkire, Noczula Győző miskolci lakos Nemesre, Réder György miskolci lakos, valamint Kiskoru gyermekei Margit, György és Ede Rónaira, Kiskoru Kohn Árpád kunyeredi lakos Katonára, Kos Imre dömsödi lakos, valamint Kiskoru Imre és Julianna gyermekei Kassaira, Mingesz János temesvári lakos Molnárra, Klein József szegedi lakos, valamint Kiskoru fia András, Kálmánra, Kiskoru Kohn Hermann váci lakos Kálmánra, Kiskoru Löwendahl Ernő h-bustyaházai lakos Bokorra, Kiskoru Ofner Arthur aradi lakos Biróra, Puskovics Gyula apateleki lakos, valamint Kiskoru leányai Vilma és Margit Puskásra, Kiskoru Steinmetz Ede nagymarosi lakos Székelyre, Reichl (Raichl) József berzetei lakos, valamint Kiskoru Ferencz, Janka, Péter, Mihály, József, Julia, János, Lipót és Erzsébet gyermekei Révaira magyarosították vezetéknevüket belügyminiszteri engedéllyel.

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

Szűdy Gyula lapszerkesztő barátomról több lap egy könyvomatos utján valótlanságokat közöl. A tényállás az, hogy én magam személyesen voltam Hódmező-Vásárhelyen, ahol azt tapasztaltam, hogy Linhart Vilmos címfestő járt előttem és ott magát mint a budapesti Népszínház jelenlegi díszletfestőjét mutatta be, holott a Népszínház ezidőszerinti festője én vagyok, tehát Linhart ezen állítása is valótlán. Ugyanezen dolgokat tapasztaltam Kassán és több más helyen. Biztos tudomásom van, hogy nem Szűdy, hanem Linhart járt személyesen a fenti városokban és mutatta be magát mint népszínházi díszletfestő. Megjegyzem, miszerint Linhart hozzám jött s azt a kijelentést tette, hogy Szűdy ellen a cikket ő írta meg boszúból a könyvomatos utján több lapnak.

Budapest, 1898. június 22.

Tisztelettel

Spannraft Ágoston,
a magyar királyi Opera, Nemzeti
és Népszínház festője.

Nagy bolthelyiség

a József-körut legélénkebb helyén f. é. augusztus hó 1-ére

kiadó.

Czím a kiadóhivatalban.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Frankfurt, június 23. (Esti tőzsde.) Osztr. hitelrészvény 306.12. Az irányzat állandó.

Hamburg, június 23. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 306.—. Az irányzat üzletellen.

Páris, június 23. (Bankkimutatás.) A pénzforgalom aránya az érczkészlethez 87.08 : 100. Kamatok és leszámítolás jövedelme 290.000 frk. Érczkészlet (ezüst) + 2,676.000 frk. Váltótárca — 5,884,000 frank. Államkincstári követelések + 24,205,000 frank. Magánkövetelések — 2,928,000 frank. Érczkészlet (arany) + 5,611,000 frank. Előlegek aranyru-dakra + 821,000 frk. Jegyforgalom — 49,028,000 frank.

New-York, június 23. (C. T. B.)

	június 23. cents	június 22. cents
Buza júliusra	80	79
„ szeptemberre	72 ¹ / ₂	72 ¹ / ₄
„ decemberre	72 ⁵ / ₈	72 ¹ / ₄
Tengeri júliusra	37 ¹ / ₈	37 ¹ / ₂

Chicago, június 23. (C. T. B.)

	június 23. cents	június 22. cents
Buza szeptemberre	68 ¹ / ₂	67 ¹ / ₂
Tengeri szeptemberre	33 ³ / ₈	33

Mezőgazdaság.

Gyümölcsbehozatali tilalom. A földmivelési-, a pénzügyi- és kereskedelemügyi miniszterek az Amerikából származó élőnövények és a San-José paizstetűvel lepett friss gyümölcs behozatalának tilalmához tárgyában az összes közlekedési vállalatokhoz rendeletet bocsátottak ki: mely szerint élőnövényeknek, oltóvesszőknek, dugványoknak és mindennemű friss állapotban levő növényi részeknek, ugyancsak az olyan hordóknak, ládáknak, vagy bármilyen néven nevezendő más tárgyaknak, melyek a fent nevezett áruk vagy növényi részek csomagolására szolgáltak, Amerikából való behozatala tilos. Hasonlóképpen tilos az Amerikából származó mindennemű friss gyümölcsnek, továbbá friss gyümölcsrészeknek és hulladékoknak, valamint az ezek csomagolásához használt tárgyaknak behozatala is akkor, ha a behozatali vámhivatalnál eszközölt vizsgálat akár az árun magán, akár a csomagoláshoz használt tárgyakon a San-José papizstetű jelenlétét állapítaná meg. Az 1. és 2. pontban foglalt határozatok az átviteli forgalomra is érvényesek. A földmivelésügyi miniszter felhatalmaztatik arra, hogy az 1. pontban jelzett tilalom alól a szükséges elővigyázati és övrendszabályok alkalmazása mellett esetről-esetre kivételt tehessen.

Sertésvész. Mint lapunknak táviratozzák, Egerben a sertésvézt konstatálták, miért is a zárlat elrendeltetett.

Ipar és kereskedelem.

A fumei ipar és kereskedelem. A fumei kereskedelmi és iparkamara már közzétette jelentését az elmúlt év kereskedelmi forgalmáról. Levelezőnk e jelentésből a következő adatokat közli velünk: A jelentés szerint az „Adria” magyar tengerhajózási részvénytársaság 1897. évi forgalma árukban 6,025,380 métermázsát tett ki, melyhez még hozzájárul 14,000 utasszállítás. Ezen összegből Fiuméra 923,960 métermázsát import és 1,850,750 métermázsát export jut, az utasok közül pedig Fiuméba érkezett 392 és Fiuméből elindult 624. Az 1896. évi forgalommal szemben az érkezés nőtt, ellenben a kivitel apadt. Az „Osztrák Lloyd” hozott 193,445 métermázsát és elvitt 192,346 métermázsát különböző árut. A Lloyd forgalma az 1896. évi

forgalommal viszonyítva, minden tekintetben emelkedett. A „Magyar-horvát” tengerhajózási társulat összesen 703,626 métermázsát árut és 432,445 utast szállított. Fiuméra 184,674 métermázsát import és 471,601 métermázsát export jut; az utasok pedig Fiuméba közül érkezett 171,408 és elindult 164,712. Ennél az utasszállítás emelkedett, ellenben az áruszállítás apadt. A Schwarz L. budapesti cég által főtartott fiume-anconai és fume-velencei hajójáratok a következő forgalmat érték el: Fiume-Ancona: 84,227 métermázsát áru és 12,105 utas. Fiume-Velence: 52,575 métermázsát áru és 5832 utas. Az összforgalom tehát kitett 136,802 métermázsát árut és 17,937 utast. Fiume egész évi áruforgalma volt a tengeren: 4,495,860 métermázsát import és 5,638,627 métermázsát export, szárazföldön pedig 90350 tonnatartalommal, vagyis összesen 10,291 hajó 1,348,416 tonnatartalommal az importnál és 8255 gőzös 1,264,658 tonnatartalommal, 2036 vitorlás 88,385 tonnatartalommal, vagyis összesen 10,291 hajó 1,353,043 tonnatartalommal az exportnál. Fiume iparforgalmáról a következőket tartalmazza a jelentés: A Whitehead-féle torpedógyár egész éven át működésben volt, miután tul volt halmozva külföldi megrendelésekkel. A Howard-féle hajógyár kizárólag hajótárazásokkal foglalkozott s így a múlt évben mindössze két kisebb új hajót készített. A fumei hajlított butorgyár a múlt évben körülbelül százezer butor darabot készített s ezen produktum majdnem kizárólag külföldi piacra került. A bőripar stagnált; mindössze 6480 marhabőr lett feldolgozva. A Smith és Meynier-féle papírgyár 18,500 métermázsát írópapírt, 1000 métermázsát szivarkapapírt, 1000 métermázsát zacskópapírt, 1000 métermázsát nyomtatványpapírt és 2500 métermázsát csomagolópapírt gyártott. A rizshántológyár 280,000 métermázsát fényes és 30,000 nem fényes rizst és 26,000 métermázsát keményítőt. A fumei 4 téstgyár készített: 335 métermázsát gyöngykását, 8850 métermázsát evőtesztát és 30,000 métermázsát kukoricza lisztet. Az ecetgyár 4000 métermázsát ecetet gyártott. A Gorup Milán-féle műjég-gyár 37,485 mm. műjéget készített. A fumei cacao és csokoládé-gyár egészen új s így csak félévi eredményt mutat ki. A félévi gyártmány értéke körülbelül 100,000 forintot tett ki, mely forgalom élénk bizonyosságot tesz a gyár kitűnő gyártmányairól, mely bármely külföldi gyárral fölveheti a versenyt. Az állami dohánygyárban készítették: 40,853,315 darab szivart, 232,797,497 darab szivarkát, 272,938,18 kilogramm dohányt és 8,964,6 kilogramm burnót. A kőolaj-finomítógyár produktumai a következők: 252,600 métermázsát tisztított kőolaj, 52,600 métermázsát kenőolaj, 20,000 métermázsát benzint és 300 métermázsát paraffint. A vegyészeti gyárban készítették: 22,000 métermázsát kén-savat, 18,000 métermázsát kén-alluminiumot és 14,000 vegyi készítményt. A Heindelhofer J. és a Levi J.-féle szappangyárak 3400 métermázsát szappant készítettek, ezenkívül a Heindelhofer-féle gyár fölhasználva a margarin-gyártással, 150,000 csomag stearin-gyertyát gyártott. A légszeszgyárból 844,988 köbméter légszesz, a villamosság gyárból pedig 120,000 forint értékű villamosság lett felhasználva világítási célokra.

Új iparágak meghonosítása. Az Országos Ipargyűlés végrehajtó-bizottságának Matlekovits Sándor elnöklése alatt tartott legutóbbi ülésén Gelléri Mór igazgató jelentést tett arról a rendkívüli érdeklődésről, amelyet az új iparágak meghonosítására törekvő akció irányában a külföldi sajtó tanusít. A munkálatok eddigi eredményéről szóló jelentést főleg az ausztriai és német lapok bőven ismertették s ez fölkellette a külföldi pénzügyi és ipari körök érdeklődését is, amely a külföldről szinte naponként érkező tudakozódó levelekben és ajánlatokban nyilvánul. Bejelentette továbbá az igazgató, hogy azok a magyar cégek, amelyek a jelentésben, mint egyes iparcikkek készítésének meghonosítására alkalmasak voltak meg-

említve, a hozzájuk küldött felszólításra mindannyian válaszoltak már és pedig nagyjából terjedelmes emlékiratokban, amelyek igen sok becses anyagot szolgáltatnak a további munkádkedésre. A bizottság örömmel vette tudomásul a nagyfontosságú akció sikerének újabb jelenségeit.

A nyersbőrakucziók. A kereskedelemügyi miniszter tudvalevőleg nyersbőrakucziókat akar rendeztetni. E terv azonban nagy ellenzésre talál ép az érdekelteknél. Tegnap értekezlet volt ez ügyben a kereskedelmi és iparkamaránál. A mészárosok kifejtették, hogy nyersbőrben jelenleg nagyobb a behozatal, mint a kivitel, ha pedig az aukciók által a behozatal még emelkedik, ezáltal a belföldi termék még olcsóbbá válik és e szerint az intézmény meghonosítása hátrányos volna. A kereskedők és bizományosok tiltakoztak az ellen, hogy magánérdekekből az egész üzletág működése megbéníttassék és egyeseknek nyújtandó kedvezményekkel a többiek üzleti működése lehetetlenné tétessék. Kiemelik, hogy a kistimárok, akik csak hitelbe vásárolnak, az intézmény meghonosítása után képtelenek lesznek szükségletük megfelelő fedezésére. A b o r j u á r o s o k mint fogyasztók végül technikai szempontból tartják melőzendőnek az aukciók meghonosítását, mert az aukciókon nem lehetne több beszerezni a nyersbőrt szózatlan állapotban, ami pedig bizonyos kiváló minőségű és az osztrák gyártmányokkal sikerrel versenyző magyar specialitások előállítására végett multhatatlanul szükséges. L a n c z y Leo elnök az értekezletet azon reményének kifejezésével zárta be, hogy az eladott érvek illetékes helyen figyelemben fognak részesülni.

Uj kötmunkatelep. Igló város képviselőtestülete mai rendkívüli közgyűlésén M ü n n i c h Aurél országgyűlési képviselő indítványára egyhangulag elhatározta, hogy Iglón kötmunkatelepet állít fel. Az új telep még az idén megkezdí működését.

Kőbányai sertésplac, június 23. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 57—57½ krajczárig. Közép (páronként 251—320 kilgr terjedő súlyban) 58—59 kr. Könnyű (páronként 250 kilgr terjedő súlyban; 58—59 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilgr. felüli súlyban) 58—58½ krajczárig, közép (páronként 240—260) kilogramm súlyban) 57½—58 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 57—57½ krajczárig. Sertéslétszám: 1898. június 21. napján volt készlet 46.154 drb, június 21-én felhajtott 175 drb, június 22-én elszállított 326 darab, június 23-ára maradt készletben 46.003 darab. A hizott sertés üzletirányzata kellemesebb.

Budapesti konzum-sertés vásár, június 23. A ferencvárosi petroleum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertés vásárra 1898. június 22-én érkezett 234 drb. Készlet 192 darab, összes felhajtás 426 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 242 drb, elszállított maradt 184 drb. Napi árak: 120—180 kilós 57—59 kr, 220—280 kilós 58—59 krajczár, 320—380 kilós 58—59 kr, öreg nehéz — kr, malacz 40—42 krajczár. A vásár hangulata lanyha volt.

Budapesti borjuvásár, június 23. Felhajtott 97 darab belföldi, 13 darab növendék élő borju. A borjuvásár vonatott lefolyású volt. Jegyzett árak: belföldi borju 28—40 forint, kivételesen 42 forintig, növendék borju 24 forint 100 kilogrammonként.

Budapesti gazdasági és tenyészmahavásár, június 23. (A budapesti közvágóhid és mahavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 292 darab, ugymint: jármos ökör elsőminőségű 32 drb, közép 76 darab, fejős tehén: tarka 161 darab, bonyhádi 17 darab, jármos bivaly 6 darab. Jármos ökrökre kielégítő volt a kereslet; fejős tehénre ellenben gyengébb, az utóbbiak darabonként 5 forinttal olcsóbban keltek el. Az egyes verők közül említettek: gróf Somssich 36 darab, lovag Reszler G. 16 darab, Ehrenfeld S. 27 darab jármos ökröt és 6 darab bivalyt vásárolt. Következé árak jegyzettek: Elsőrendű jármos ökör 32—33 forintig, páronként 360—370 frt. Középmínőségű jármos ökör 29—31 forintig, páronként 300—330 forintig. Jármos bivaly mm.-ként elsőszályban 250 forint. Fejős tehénkért és pedig: Tarka, kevert származású tehén 70—120 forintig, bonyhádi tehén 120—160 forintig darabonként.

Budapesti vágómahavásár, június 23. (A budapesti közvágóhid- és mahavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott 2681 darab nagy vágómaharha, nevezetesen: 1003 darab magyar és tarka ökör, 515 darab magyar és tarka tehén, 773 darab szerbiai ökör, 148 darab szerbiai tehén, 104 darab bika és 138 darab bivaly. Minőség szerint 676 darab elsőrendű hizott, 1686 darab középmínőségű és 319

darab alárendelt minőségű hizott ökör. Vágómaharhában a felhajtás 150 darabbal kevesebbet tett ki, mint a múlt héten, az irányzat valamivel kedvezőbb volt és különösen jóminőségű istállóökör ára ½ forinttal emelkedett. Silányabb minőségű maharha ára változatlan maradt. Következé árak jegyzettek: hizott magyar és tarka ökör, jobb minőségű 30—34 frtig, hizott magyar és tarka ökör, középmínőségű 26—29 forintig, alárendelt minőségű magyar és tarka ökör 20—27 forintig, jobb minőségű magyar és tarka tehén 28—30, kivételesen tarka tehén 32 forintig, magyar tehén középmínőségű 20—28 forintig, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 20—28 forintig, szerbiai ökör, jobb minőségű 26—31 forintig, kivételesen 32 forintig, szerbiai ökör alárendelt minőségű 22—25 forintig, szerbiai bika 23—32 forintig, szerbiai bivaly 16—20 forintig. Métermázsánként élőszályban.

Bécsi szurómahavásár, június 23. A mai vásárra felhozta 4498 darab borjut, 1331 darab élő sertést, 923 darab öltött sertést, 272 darab öltött juhot és 291 darab bárányt. A mai borjuvásáron csak az elsőrendű fajta tartotta meg az árát, míg a közepes és alárendelt minőségű 4—6 krral csökkent. Öltött sertésben gyengébb árak mellett hagyadt az üzlet. Eladott: élő borju 30—38 kr, I. minőségű 40—50 kr, legjobb minőségű 52—56 kr., fiatal sertés 36—50 kr, öltött nehéz sertés 54—60 kr, malacz 48—56 kr, öltött juh 24—38 kron kilonként. Bárány párja 5—12 forinton.

Bécsi juhvásár, június 23. Felhajtottak 753 darabot. A mai csendes üzlet közben alig változtak az árak. jegyzések: elsőrendű 25—27 kr, kiverő juh 22—24 kr, kilonként elsőszályban.

Pénzügy.

Egy vidéki pénzüzetet válsága. A váczvidéki népbank tegnapi éves közgyűlésén — mint nekünk írják — a felügyelő-bizottság bejelentette, hogy a bank által váltókra kiadott kölcsönök nagyrésze rendezetlen és kétes értékű, ennek következtében nem bizik abban, hogy az intézet továbbra is sikeresen működhessek. Többen a bank felszámolása mellett foglaltak állást, de végre is az igazgatóság javaslata ment keresztül: egy ideig abból a kölcsönből próbálnak élni, amelyet a vácz takarékpénztár nyújt. Dr. V a d a s József felügyelő-bizottsági elnök lemondott a tisztéről, mert aggodalmait az igazgatóság nem tudta eloszlatni. A nyújtott hitel csupán arra elég, hogy a népbank a b u d a p e s t i pénzüzeteknél levő visszleszámitolásokból származó adósságait fedezze.

Az aranyjradék szelvénybevéltása. A pénzügyminiszter közlése, hogy a 4 százalékos magyar aranyjradék-kötvények szelvényeinek bevéltásával megbízott bel- és külföldi bankháznak és pénzüzeteknek a magyar királyi pénzügyminiszterium részéről kiadott utasítás értelmében az említett szelvények bevéltésénél 1898. évi július hó 1-től kezdve egy font sterling értéke Budapesten és Bécsben, valamint a német birodalom egész területén — a Londonra szóló váltóknak Berlinben jegyzett megfelelő árfolyama szerint 20.43 német birodalmi márkával, Párisban pedig a Londonra szóló cheque párisi árfolyamának megfelelően huszonöt és 25.27 arany frankkal fog számításba vétetni.

Közlekedés.

Küldöttség a földművelésügyi miniszternél. Ma délután a nagyszabeni szalámgyárosok egy nagyobb küldöttsége tisztelgett D a r á n y i Ignác földművelésügyi miniszternél S c h r e i b e r Frigyes országgyűlési képviselő vezetése mellett. A küldöttség arra kérte a minisztert, hogy — miután Erdélyben jelenleg a sertésállomány nem fedezi az igényeket — a romániai sertésbehozatalt vámentesen, illetve olcsóbb vámentarifiká mellett engedje meg. A miniszter igen szívesen fogadta a küldöttséget s megígérte, hogy a kérést meg fogja vizsgálni.

Szerb gőzhajózás. A magyar kivitelenek legközelebb új versenytársa lesz Szerbiában. Mihélt a szerb dunagőzhajózási társaság hajóállományát teljesen beszerzi, Radujevác és Klodjában direkt összeköttetést létesít az orosz gőzhajózási társasággal, melynek célja az, hogy az orosz terményeknek jó piacot nyissanak. E célból legközelebb a már régen tervezett orosz kereskedelmi muzeumot is berendezik Belgrádban.

Máramarosi sóvasut. A máramarosi sóvasut-részvénytársaság ma tartotta közgyűlését dr. C h o r i n Ferenc országgyűlési képviselő elnöklése alatt. Az igazgatóság jelentése szerint az üzem az összes vonalakon akadálytalan lefolyású volt. A le-

folyt üzleti év bevételi többlete a 7766 forint 77 krajczár maradvány hozzáadásával 135.093 forint 88 krajczár, melyből levonva az igazgatóság és felügyelő-bizottság 4700 forintnyi díját, 131.393 forint 88 krajczár áll a közgyűlés rendelkezésére. A különféle tartalékok dotálása és az értékleírások eszközlése után az 1897. évre kisorsolt 219 darab elsőbbségi részvény bevéltására 21.900 forintot fordítanak, a forgalomban levő 1.260.210 forint névértékű elsőbbségi részvény 4 és fél százalékos osztalékára 56.713 forint 50 krajczárt adnak. A törzsrészvénybevéltási alap alapszabályszerű javadalmasására 7135 forintot, a törzsrészvények 3 százalékos osztalékára 771.700 forint névértékű részvény után 23.151 forintot fizetnek ki s a fennmaradó 7824 forint 38 krajczárt új számlára írják. A jelentés tudomásulvétele után a felmentést úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak megadták s a felügyelő-bizottság tagjait újra megválasztották.

Szakirodalom.

Magyarország és Dalmácia. A sajtóban legutóbb több ízben szó volt Dalmáciának Magyarországhoz való visszakapcsolásáról. Ezt a kedvező alkalmat használja fel dr. Franges Simon, a horvátországi vasuti hálózat kiterjesztéséről szóló nézetek elmondására. „Gazdaságpolitikai tanulmány” című legújabb füzetének alapeszméje szerint Magyarország fejlődésének elmaradhatatlan feltétele az, hogy a közös hazának minden részét gazdaságilag összhangzatosan emeljék. Fejtegetését három pontba foglalja össze: 1. Van-e elegendő oka Magyarországnak D a l m á c z i a visszakapcsolását kívánni? Fiuménak, jelenleg egyetlen kikötőnknek, erdőgazdaságunk és külkereskedelmünk érdeke kívánja a határvasutaknak mielőbbi kiépítését. A Károlyvárostól Bihácson át Spalatóig vezetendő vasut lenne továbbá a legrövidebb ut Spalatóig, a legjobb dalmát kikötőig, ezzel egyuttal, mint a Brindisi felé irányuló nemzetközi forgalmi vonal legrövidebb útja, sokat nyerne átviteli kereskedelmünk. 2. Van-e Magyarországnak olyan kétségtelen joga Dalmáciára, mely minden idegen beavatkozásnak előre gátat vet? Erre nézve nyolczszázados történelmünk a legkétségteljesen határozott válasz. Végül 3. mily alakban valószínű meg e mindkét részről óhajtott visszakapcsolás? E kérdésre szerző a határvasutak kiépítésének — melyre már több törvényünk is van — hangsúlyozásával válaszol. És ha a sziszek-károlyvárosi vonal fontosságát kissé tulbecsüli Franges, mégis szívesen elismerjük főtételének helyességét, amely szerint Dalmáciának Magyarországhoz visszakapcsolására a leghelyesebb ut a gazdasági kapcsolatnak minél szorosabbra fűzése. (M. B.)

Az „Anker” élet- és jradék-biztosító-társaság (Magyarországi vezérképviselőség: Budapest, VI., Deák-tér „Anker-udvar”) 1898. május havában benyújtott a társaságnál 999 ajánlat 2,314.351 biztosított összegre és kiállított 898 kötvény 2,033.497 frt összegre. A befolyt díjak összege 543.497 forint — krajczár, a kifizetett károké 86.311 forint — krajczár. — Az 5 havi időszak alatt benyújtott 4809 ajánlat 11,364.963 forint — krajczárra és kiállított 4425 kötvény 10,253.943 frt — krajczárról. Díjakért bevétellett 3,361.347 forint — krajczár. Károkért kifizetett 390.018 forint — kr. — A haláleseti biztosításoknál A) osztalékterv szerint a nyeremény-osztalék az elmúlt évben az évi díj 25 százalékát tette ki. A vegyes- és takarékpénztári biztosításnál B) osztalékterv szerint az összes befizetett díjak 3 százaléka fizettetett ki nyeremény-osztalék gyanánt.

A társaság vagyona 1897. december 31-én 62 millió forint. Biztosítási állomány 240 millió forint. Eddigi kifizetések összegé 101 millió forint.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, június 23.

Az amerikai piacok ma egy centnyi áresést jeleztek, az időjárásban nálunk nem állt be változás: előrelátható volt tehát, hogy a contremine folytatja majd az árak csökkentését. Le is szorították a szeptemberi buza knrzsát ismételve mintegy 8¼ forintig, de bizony ez árnál már nem igen akad új tánczos, új eladó. Ellenkezőleg: „Le roi est mort, vive le roi!”

Az eddigi haussepart meghalt, elnémult, azonban erőteljes ifjabb nemzedék lépett örökébe, amelynek mindenesetre meg van az az előnye, hogy jóval kedvezőbb auspiciumok mellett is csekélyebb rizikóval kezdi működését. A kilencz forinton aluli árak felszínre kerülése óta bővíben vannak vételi megbízások és ezek hatása alatt ma többször való-

szagos hausse áramlat fejlődött. A szeptemberi határidő 8 forint 96 krajczárral zárul, tehát hat krajczárral emelkedett tegnaphoz viszonyítva. Buza októberre 8 forint 89 krajczárral jegyez.

A gabonacsarnokban ma is akad néhány nagyképekű „beavatott”, akik összeköttetések révén állítólag már két nappal előbb ismerik a hivatalos termésjelentés adatait. A sors e kegyeltjei persze ma sem fukarkodtak nagybecsű értesüléseik díkráció alatti továbbterjesztésével és sikerült is megtudnunk, hogy két verzió kering ez ügyben, mindkettő feltétlenül megbízhatónak mondja magát. Egyik szerint a miniszteriumi jelentés buzában harmadfélmillió métermázsányi kevesletet, a másik szerint ugyanannyi többletet fog kimutatni.

Ismerve a felsőbb hatóság ez ügykörének szervezetét, hátra mondhatjuk, hogy nincs Magyarország ember — a minisztert sem kivéve — aki a holnap este megjelenő kimutatásról ma nyilatkozhatott volna.

Merő kombinációkkal van tehát dolgunk, a melyekkel az illetők, akik kolportálják csak — engagementjukat árulják el.

Szeptemberi rozs és zab, valamint májusi tengeri ma 10—15 krajczárral emelkedett egyenlegként.

Különösen ez utóbbi cikkek iránt nyilvánult ma is élénk vételkedv, minek következtében a határidő ára 4 forint 56 krajczárig felszökött. Mondják, hogy a mostani hőség nincs jó hatással a növényre. Majd mondják ezt még a kalászkra is.

Különben — amint már tegnap említettük — a tavalyi kukorica határidői is roppant szilárdak. A júniusi és júliusi terminusok kurzusai (egy árú van mostanában) ma ujjban is husz krajczárral emelkedtek, 5 forint 10 krajczárral zárulva. Két nap alatt tehát a határidők közel egy fél forinttal javították áraikat, holott időközben a buza ára egy negyed forinttal csökkent.

Megjegyeztük már tegnap, hogy a határidőben készülő valami. Az készülő, hogy — nem készülnék szállításra az eladók, ellenkezőleg összes kötelességeit fedezték. A börzén persze mindig találkozik egy lelkes csapat, amely árkon-bokron át követi a „nagyokat”. A júniusi buzánál is neszté vették, hogy lesz konzorcium, amely átveszi az árut, hát vakon vették a kötések, a júliusi tengerire nézve meg hire járt, hogy majd szállítják nagyban a román származékot, hát adtak, adtak rogyásig.

Most, hogy a matadorok alkalmasabbnak találják fel nem hozni a készárut, a kapaszkodók egyszerre szárazon vannak és kétségbeesetten fedeznek. Különben tengeri augusztusra 5 forint 17 krajczárral, szeptemberre 5 forint 25 krajczárral járul.

Ma ezenkívül ideai szokványrozs júliusi szállítással 7 forint 30, és 7 forint 40 krajczáros áron és ideai szokványárpa szeptemberre 6 forint 10 krajczáros és 6 forint 20 krajczáros áron is volt forgalomban.

Júniusi buza már végnapjait járja, ma délután 10 forint 55 krajczárral kínálták. Különben újabb 3000 métermázsát jelentettek be szállításra és jellemző, hogy azt a buzát amelyet a tavaszi határidőben átvett, most a júniusi terminusban szállítja az ugynevezett „corner”, részben pedig eladja a készárupiaczon, ha ugyan találkozik rá revő.

A malmok ugyanis még mindig nagyon tartózkodók és ma is csak husz krajczárosi árendemény mellett vásároltak. A többi cikkek árai változatlanok s csak tengeri szilárd egyöntetűen a határidőkkel.

A mai európai vásárok közül Berlin szilárd, London, Liverpool változatlan, Páris fél frankkal olcsóbb áratok jelzett.

A „Bradstreets” szerint az Unio buzakészlete a héten 23,240.000 bushelre rug, tehát 834000 bushellel apadt, a tengeri-állomány 1,565.000 bushellel növekedett és 31,685.000 bushelt tesz.

I. Készáruüzlet.

Buzából elkelt 3000 métermázsá 20 krral olcsóbb áron, rozsban nem volt forgalom, zab változatlan, a kínálat gyér, árpa üzletlen, tengeri szilárd, az áruk emelkedtek.

Előfordult készáru eladások.

Table with columns: Mennyiség métermázsában, Ár, faj, Adási hely, Ártól 100 kilógramm, Képz. vagy hónap.

Hivatalos készárujegyzések.

Table with columns: Ár, faj, hektoliterrel, 100 kgr. készpénz-ára, hektoliterrel, 100 kgr. készpénz-ára.

II. Határidőüzlet.

Előfordult határidőkötések.

Table with columns: Ár, Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Délutáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések.

Table with columns: Ár, Határidő, Déli tőzsde zárlata, Leszámló árnyamok.

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1898. évi június hó 21. este 6 óráig június 22. este 6 óráig Budapestre vasúton és hajón érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővármihatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kimutatást teszi közzé:

Table with columns: Az árú megnevezése, Érkezett, Elszállított, a) helyi forgalomban, b) átmeneti forgalomban, a fővármihatalnál előjegyzett.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, június 23.

Ma abban a vélelemben voltak a tőzsdén, hogy az időjárás nagyon jó, nagyon szép; oly szép és oly jó, hogy kívánni sem lehet különbet és bizonyára kitünő hatással is lesz a gabnára. E vélelemlél fogva a közügyelem az osztrák államvasut részvénye felé fordult, mivelhogy a gabnákivitel Ausztria és Németország közel tartományai felé első sorban a vasutnak lesz jelentékeny mér-

tékben hasznára. Vásárolták is a részvényt az egész napon végig, úgy hogy ára a déli tőzsdén fölment 862.80-ra, mely árból csak az utótőzsdén engedett négy tized forintot. Az államvasutal együtt az osztrák hitel is emelkedett; de nem nagyon; a déli tőzsdén ára 361.30 volt. Később azonban ismét alászállt 360.80-ra, vagyis a tegnapi zárlatnak árfolyamára és ezen meg is maradt. Jelzálogbankban nagy volt a kínálat; de a nagyobb mennyiség, melyet belőle eladtak, könnyen talált vevőre, úgy, hogy a tömeges eladás dacára ára még főlebb is ment háromnegyed forinttal, ami nem mindennapi jelenség a korlátolt forgalmu tőzsdéken. Minden egyéb téren csend volt. Néhány malmot emlegettek ugyan; de az üzlet ezekben sem volt jelentékeny. Érczépész és külföldi váltó valamivel olcsóbb.

Az előtőzsdén: Magyar hitel. 397.90—398.25, Jelzálogbank 250.50—250.75, Osztrák hitelrészvény 360.60—361.10, Osztrák-magyar államvasut 361.30—362.60, Közuti vaspálya 386—385.50 forinton kötöttet.

Délelőtti 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 361.10, Magyar hitelrészv. 398.50, Aranyjradék 121.25, Koronajradék 98.95, Leszámitoló-bank 261.25, Jelzálogbank 251.—, Rimamurányi 250.50, Osztrák-magyar államvasut 362.60.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Salgótarjáni 629—630, Közuti vasut 385.25—385.50, Magyar hitelrészvény 397.75—398.10, Magy. jelzálogbank 251.50—252.25, Magyar leszámitoló bank 260.75, Rimamurányi 249.50—250.—, Osztrák hitelrészvény 361.30—360.80, Osztrák-magyar államvasut 362.25—362.80, Erzsébetmalom 282, Viktoria-malom 138—140, Nemzetközi villamos 382.50.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50—2.— forint, 8 napra 4.50—5.— forint július utójára 9—10 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Magyar aranyjradék, Magyar koronajradék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámitoló bank, Rimamurányi vasmű, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr.-magyar államvasut, Közuti vaspálya, Villamos vasut.

Az utótőzsdén osztrák hitelrészvény 360.80—361, magyar hitelrészvény 397.75—398.—, osztr. magyar államvasut 362.30—362.50 forinton kötöttet.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámitoló bank, Jelzálogbank, Rimamurányi vasmű, Közuti vaspálya, Déli vasut, Villamos vasut.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, június 23. Zsiradék lanyiba irányzatot követett, az áruk gyengébbek. Első minőségű városi disznózsír 60 forinton adatott el. Szilva és szilvaiz változatlan és üzletlen.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Ár 100 Előgrammonként, Pénz, Árú, Disznózsír ingyen hordó, Szalonna, Szilva, Szilva Határidőre Minőség, Szilvaiz, Szilvaiz Kész árú, Szilvaiz Határidőre ingyen hordó, Mészmag.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, június 23. A vásári forgalom: Husnál a forgalom élénk, árak szilárdak, sertészsír- és szalonnaárak emelkedtek. — Baromfinál élénk, árak szilárdak. Halban lanyha, árak szilárdak. Tej- és tejtermékek élénk, árak szilárdak. Tojásnál csendes, árak csökkennek. — Zöldségnél élénk. Gyümölcsnél élénk. Fűszereknél csendes. Időjárás: derült, meleg. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Has. Marhahús hátulja I. 52—56 frt. II. 46—52 frt. Birkahús hátulja I. 42—48 frt. II. 36—42 frt. Borjúhús hátulja I. 52—60 frt. II. 40—52 frt. Sertésbús iszrendű 60—85 frt, vidéki 53—50 frt. (Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 60—80 kr (kilonként). Sertészsír hordóval 63.0—63.6 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.00—1.30 frt. Csirke 1 pár 0.50—1.10 frt. Lud hizott kilonként 6.3—7.0 kr. — Kávékészték. Tojás 1 láda (1440 db) 32.0—32.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 2.00—8.00 frt. Petrezselyem 100 kötés 2.00—8.00 frt. Lencse m. 100 kilo 14—18 frt. Bab nagy 100 kilo 8—12 frt. Paprika I. 100 kilo 25—50 frt, II. 10—20 frt. Vaj I. rendű kilonként 0.70—0.80 frt. Tészta kilonként 0.85—1.10 frt. Burgonya, idej, 100 kilo 2.20—3.0 frt. Burgonya sárga 100 kilo 3.60—4.00 frt. — Halak. Harcsa (élő) 0.80—1.00 frt 1 kilo. Csuka (élő) 0.80—1.00 frt 1 kilo. Ponty dunai 0.40—0.60 frt.

Szesz.

Budapest, június 23. Irányzat változatlan. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 19.75—20.— Finomított szesz nagyban 58.—58.1/2. Finomított szesz kicsinyben 58.25—58.1/2. Élesztő-szesz nagyban 58.—58.1/2. Élesztő szesz kicsinyben 58.25—58.50. Nyersszesz adózva nagyban 57.—57.1/2. Nyersszesz adózva kicsinyben 57.25—57.50. Nyersszesz adózatlan (exknt.) 16.75—17.— Denaturált szesz nagyban 22.50—22.75 Denaturált szesz kicsinyben 23.—23.25. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, közpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, június 23. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 20.— forintig kell el. Zárlatjegyzés 19.80—20.— forint.

Bécs, június 23. Kontingens kész szesz árban 19.80 forinttól 20.— forintig. Változatlan.

Prága, június 23. Adózott triplé-szesz nagyban 55.50—56.— forint. Adózatlan szesz 19.50—19.75 forinton kell el. júniusi szállításra nagyban.

Triest, június 23. Kiviteli szesz tartályokszállítva 90% hektoliterenként nagyban román és cseh áru 13.—13.1/2, magyar áru 13.—13.25 forinton kell el.

Berlin, június 23. Exkontingens szesz nagyban változatlan.

Berlin, június 23. Szesz helyben 53.30 márka = 31.34 frt. fogyasztási adó nélkül hektoliterenként a 10.000 literzázalék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 5.80 frt.

Stettin, június 23. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 52.50 márka = 30.88 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Cukor.

Prága, június 23. Nyers cukor 88% cukortartalom, franco Aussig. Azonnali szállításra 12.70 frt, október-decemberi szállításra 12.60 forint.

Hamburg, június 23. Nyers cukor I. o. b. Hamburg. Azonnali szállításra 9.52. júliusi szállításra 9.57, augusztusi szállításra 9.62. Irányzat nyugodt.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, június 23. A mai tőzsdén 25.000 métermázsza búzát mondottak fel. Miután a májusi búza jegyzése tovább csökkent, a felmondott mennyiség átvételét. Búza észre és rozs észre lanyha volt és csak tengeri javult. Előfordult kötések: búza május—júniusra 10.75—10.65—10.80 10.75, búza észre 8.76—8.70—8.80, rozs észre 6.75—6.73—6.80, tengeri július-augusztusra 5.05—5.20, zab észre 5.90—5.95, repce augusztus-szeptemberre 12.90—13 forinton.

Boroszló, június 23. Búza helyben 20.50 márka (= 12.06 frt) sárga. Búza helyben 20.40 márka (= 12.— frt). Rozs helyben 15.50 márka (= 9.11 frt). Zab helyben 16.50 márka (= 9.70 frt). Tengeri helyben 12.— márka (= 7.06 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 53.80 frt.

Hamburg, június 23. Búza holsteini 195—208 márka (= 11.47—12.23 frt). Rozs meklenburgi 145—155 m. (= 8.53—9.11 frt). Rozs orosz 94—95 márka (= 5.52—5.58 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Páris, június 23. (Mégnyitás.) Búza folyó óra 26.15 frank (= 12.47 frt). Búza júliusra 24.95 frank (= 11.90 frt). Búza július-aug. ra 24.15 frank (= 11.52 frt). Búza 4 utolsó óra 21.35 frank (= 10.18 frt). Rozs folyó óra 17.— frank (= 8.11 frt). Rozs júliusra 16.25 frank (= 7.75 frt).

Rozs július-aug. ra 15.50 frank (= 7.39 frt). Rozs 4 utolsó óra 13.50 frank (= 6.43 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.70 forint.

Páris, június 23. (Zárlat.) Búza folyó óra 26.30 frank (= 12.55 frt). Búza júliusra 25.45 frank (= 12.14 frt). Búza július-augusztusra 24.30 frank (= 11.59 frt). Búza 4 utolsó óra 21.40 frank (= 10.21 frt).

London, június 23. Az irányzat általában renyhe. Liszt 1 dollárral magasabb, árpa 1 sh.-gel magasabb. Városi liszt 43—46 sh. Tengeri 17 shilling. Behozatal: búza 200.000, árpa 18.000 és zab 20.000 métermázsza.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, június 23. A mai tőzsdén szilárd volt az irányzat és a forgalom is élénkült. Nagyrészt a vetések állásáról érkezett kedvező hírek idézték ezt elő és továbbá az a körülmény, hogy a prolongáció könnyen ment végbe. Főleg közlekedési vállalatok értékei emelkedtek.

Az előtőzsdén: Osztr. hitelrészvény 360.50—361.25, Bankverein 268.50—268.75, Union-bank 296.75—297, Länderbank 226.75—227, Magyar hitelrészvény 398—398.50, Osztr.-magyar államvasut 361.25—362.75, Elbevolgyi 263, Bustiehrádi vasut 607, Tramway 520—521.—, Alpési bánya 161.80—162.20, Török sorsjegy 60.60—60.70.

Délelőtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 361.—, Anglo-bank 157.50, Union-bank 297.—, Länderbank 227.—, Osztrák-magyar államvasut 362.87, Déli vasut 77.37, Alpési bánya 162.—, Májusi járadék 101.55, Török sorsjegy 60.60, Bankverein 268.75.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 361.25 Anglo-bank 157.50, Bankverein 268.50, Unionbank 297.—, Länderbank 227.—, Osztrák-magyar államvasut 362.87, Déli vasut 77.25, Elbevolgyi vasut 262.87, Északnyugoti vasut 247.25, Török dohányrészvény 134.—, Prágai vasipar 740, Alpési bánya 161.80, Májusi járadék 101.50, Török sorsjegy 60.50, Német márka 58.95 forinton.

Délután 2 óra 30 percckor jegyezték: Magyar aranyjáradék 121.30. Magyar koronajáradék 98.85. Tiszai kölcsönsorsjegy 139.75. Magyar földtermentesítési kötv. 96.70. Magyar hitelrészvény 398.—. Magyar nyereségykölcsön sorsjegy 157.50. Kassa-oderbergi vasut 190.50. Magyar kereskedelmi bank 1425.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.15 Magyar keleti vasuti állami kötvények 120.60. Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 260.50. Rimanurányi vasrészvénytársaság 250.—. 4.2% papírjáradék 101.65. 4.2% ezüstjáradék 101.50. Osztrák aranyjáradék 121.40. Osztrák koronajáradék 100.85. 1860. sorsjegyek 141.25. 1864. sorsjegyek 193.—. Osztrák hitelsorsjegyek 202.—. Osztrák hitelrészvény 360.87. Angol-osztrák bank 157.50. Union-bank 296.50. Bécsi Bankverein 268.50. Osztrák Länderbank 226.75. Osztrák-magyar bank 912.—. Osztrák-magyar államvasut 362.63. Déli vasut 77.—. Elbevolgyi vasut 263.25. Dunagőzhajózási részvény 439.—. Alpési bányarészvény 161.40. Dohányrészvény 133.50, 20 frankos 9.52 1/2, Császári kir. vert arány 5.66. Londoni váltóár 120.—. Német bankváltó 58.82. Az irányzat nyugodt.

Bécs, június 23. (Utőtőzsdé.) A déli tőzsdé zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 360.75, Magyar hitelrészvény 398.—, Anglo-bank 157.50, Bankver. 268.50, Union-bank 296.50, Länderb. 226.75, Osztrák-magyar államvasut 362.75, Déli vasut 77.90, Elbevolgyi vasut 263.25, Északnyugoti vasut 248.25, Török dohányrészvény 134.—, Rimanurányi vasmű 250.50, Alpési bánya 161.50, Májusi járadék 101.60, Magyar koronajáradék 98.85, Töröksorsjegy 60.40, Német márka azonnali szállításra 58.85. Német márka ultimóra 58.83.

Berlin, június 23. Májusi járadék 101.30. Osztr. aranyjáradék 103.—, Magyar aranyjáradék 102.75, Magyar koronajáradék 99.60, Osztrák hitelrészvény 225.90, Osztrák-magyar államvasut 154.30, Déli vasut 33.50, Bustiehrádi vasut 303.75, Osztrák bankjegy 169.80, Rövid lejáratú váltó Bécsre vagy Budapestre 169.60, Rövid lejáratú váltó Párisra 80.70, Rövid lejáratú váltó Londonra 20.39, Orosz bankjegy 216.50, Olsz járadék 92.60, Laura-kohó 207.90, Harpeni 186.75, Olsz központi vasut 134.—, Török sorsjegy 113.80.

Az utőtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 226.—, Osztrák-magyar államvasut 154.25, Déli vasut 33.50, Magyar aranyjáradék 102.75, Discontó-lársaság 199.50 forint. Az irányzat nyugodt. Olsz papírok szilárdak.

Frankfurt, június 23. (Zárlat.) 4.2% ezüstjáradék 85.65. 4% osztrák aranyjáradék 102.95, 4% magyar aranyjáradék 102.80, magyar koronajáradék 99.30, osztrák hitelrészvény 306.63, osztrák-magyar bank 770.50, osztrák-magyar államvasut 311.62, déli vasut 69.37, Elbevolgyi vasut 225.—, bécsi váltóár 169.67, londoni váltóár

20.372, párisi váltóár 80.70, bécsi bankverein 227.60, villamos részvény 139.80, alpési bányarészvény 137.—, 3% magyar arany-kölcsön 89.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, június 23. (Utőtőzsdé.) Osztrák hitelrészv. 306.37, Déli vasut 69.37, Osztrák-magyar államvasut 311.50.

Hamburg, június 23. (Zárlat.) 4.2% ezüstjáradék 85.75, osztrák hitelrészvény 306.—, osztrák-magyar államvasut 778.50, déli vasut 164.—, 4% osztr. aranyj. 102.70, 4%-os magyar aranyjáradék 102.55. 1860. sorsjegy 127.50. Az irányzat csendes.

Páris, június 23. 3%-os francia járadék 102.67, 3 1/2% francia járadék 106.42, Osztrák földhitelintézet 1301, Osztrák-magyar államvasut 785.—, Länderbank 487.—, Osztrák aranyjáradék 102.80, Déli vasuti elsőbbség 389.—, Alpési bánya 345.—, Török dohányrészvény 292.—, Török sorsjegy 110.—, Olsz járadék 93.72, Spanyol kölcsön 33.31, Meridional 682.—, Ottomanbank 560.—, Rio Tinto 659.—, Eastland 121.—, Chartered 61.—, Randfontein 32.50. Debeers 680.—. Az irányzat szilárd.

London, június 23. (Zárlat.) Angol consolok 111.8/16. déli vasut 7.—, spanyol járadék 33.—, olasz járadék 92.50, 4% magy. aranyjáradék 102.50, 4% rupia 62.37, Canada pacificvasut 86.75, leszámítolási kamatláb 1 1/16, ezüst 27.13, 4 1/2 osztrák aranyjáradék 102.50 forinton. Az irányzat nyugodt.

New-York, június 23. Ezüst 58.75.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távlati jelentése 1898. június 23-án reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet het Celsiustól származóan, Csapadékmm., Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet het Celsiustól származóan, Csapadékmm. Lists various cities and their weather data.

A régi délkeleti maximumon kívül egy új alatti maximum tűnik fel a Bismaya-öbölben. Az északi depresszióból déli irányban egy nyulvány ereszkedik le a Fontainesba.

Az idő déli-délkeleti Európában száraz, északon és részben nyugaton esős. A hőmérséklet nyugaton süllyedni kezdett emelkedett.

Hazánkban az időjárásnak néhány, az ország északi részén előfordult zivatarot eltekintve, száraz jellege van. A hőmérséklet tegnap erősen felment és normális értéket már meghaladta. Selmeczbányán rendkívüli felhőszakadás volt jéggel és villámsapással, az eseménység 77 mm.-t tett ki.

Egelőre még megeg idő várható, zivataros esőkkel.

VIZÁLLÁS.

Június 23-án.

Table with columns: Folyó, Vizmértés, Vizállás reggel, Aradás v. apadás, Folyó, Vizmértés, Vizállás reggel, Aradás v. apadás. Lists river names and water level data.

Ítélt magyarázat: * = Jegen víz; + = 0 felett; - = 0 alól; < = eszt; > = eszt; ? = hirtelen.

MINDENFÉLE.

A legújabb betegség. Ismeretes dolog, hogy az elegáns amerikai asszonyok rendkívül szeretik a pompát és a divatban utánozzák a párisi nőket. Párisban a legutolsó divat szerint az asszonyok fekete selyem alsóruhát viselnek és így természetesen az amerikai asszonyok is fekete selyemmel cserélték föl eddigi tarka színű alsóruháikat. Rövid idővel ez előtt néhány gazdag new-yorki lady, noha eddig a legjobb egészségnek örvendett, álmatlanságról és idegességről kezdett panaszkodni. Az orvosi világ tekintélyei, akikről tanácsot kértek, nem tudtak a baj nyomára jönni. A betegeskedő ladyk egyike, egy fiatal, dús-gazdag özvegyasszony egy, a csoda kuráiról híressé lett orvoshoz fordult segítségért. A kuruzsló megvizsgálta az asszonyt és úgy találta, hogy a feketeszínű selyem alsóruhák okai a betegségnek; az emberi testnek selyemmel való közvetlen fődése már magában véve sem hasznos az egészségnek, a feketeszínű pedig határozottan ártalmas következményekkel jár, mert a világosság és a levegő nem éri elég mennyiségben a bőrt és így a test lankadása elkerülhetetlen. Hogy a diagnózis igazságáról az asszonyt meggyőzze, egy viruló rózsafát gyöngön betakart fekete selyem lepellel és a virágot nap-nap után lelkiismeretesen gondozta. Nyolcz nap múlva a beteg lady jelenlétében levette a rózsáról a leplet és csakugyan azt tapasztalhatták, hogy a rózsá levelei szintelenül hervadtan lógtak a tőn, jóllehet a föld elegendő nedvességgel volt. A szép asszonyt, aki eleinte hitetlenül mosolygott, a poétikus bizonyíték egészen kigyógyította a selyem ruhák imádatától és azóta csakugyan elmaradt idegessége és álmatlansága is.

A légy, mint hangjegy. Egy ifju német zenész Londonba vetett a sorsa. Zenekarhoz szegődött, hol a vadászkürtöt kezelte. Kiváló hangjegymestere, de annál kevesebb zenei érzéke volt. Karmestere észrevette ezt és egy alkalommal rászólt, hogy jobban alkalmazkodjék a hangjegyekhez. Ettől kezdve jól ment minden, kürtösünk előírás szerint játszott hangszerén. Egy napon a zenekar ama helyéről, ahol a vadászkürtös ül, kétségbeesetten hamis hang üt meg a karmester fülét. A karmester ezt a részt megismételtette és ugyanazon helyen újra felhangzott a vadászkürt hamis hangja.

— De az Istenért, milyen hangot vesz itt én? kiált a karmester.

— Amint irva van! válaszol a rövidlátó zenész meglepődötten és biztos tudatában annak, hogy igaza van.

— Ez képtelenség, mutassa csak!

A karmester átveszi a hangjegylapot, megnézi, aztán hangos habotában tör ki: A rossz hallású és rövidlátó vadászkürtös egy összenyomott legyet hangjegynek nézett és azért fujta oly önérzetes határozottsággal a hamis hangot.

Értékes lelet. Három héttel ezelőtt egy párisi klubban kis csomagot találtak. Néhány napig őrizték, de midőn gazdája nem jelentkezett, felbontották. A csomagban Rousseau egy kéziratát találták, azonkívül a „Rózsa regénye“ című művének egy példányát, melyből mindössze három példány létezik. A talált kéziratot, valamint az értékes és ritka könyvet P é c h a r d rendőrfelügyelő őrizi. Tulajdonosuk mindéddig nem jelentkezett.

Aranylakodalom után. Különös válsási pörrel beszélnek most — mint levelezőnk írja — Párisban. Chenay rézmetszőt, aki jelenleg nyolczvan esztendő és már 1861. óta különváltan él vele egykorú feleségétől, Hugó Viktor feleségének nővérétől, most törvényesen is elváltaként nevelik. Chenay panasza az volt, hogy felesége ugyszólván mindenéből kifosztotta, s amikor már semmije sem volt, a legnagyobb nyomorúságban elhagyta. Követeli, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony, aki a válás kimondásáért nyújtott be kérvényt, megnyerte a pört. A törvényszék kimondta, hogy nem tartozik visszatérni a férjéhez. Ilyen dolgoknak kellett történni Chenay ur és Chenay asszony házasságában, vagy hatvan esztendővel házasságuk után . . .

A MILLIOMOS.

Angol regény.

(55)

Írta: CROKER M. B.

Hiszen az utóbbi órák behatásai mellett meggyőződött arról is, hogy apjának szelleme elhomályosodott és hogy neki minden áron, igen, minden áron, el kell innen vinnie a beteget és Angolországba kell szállítania.

Milyen különösen is beszélt az öreg ember! Egyszer egész világosan és érthetően, azután ismét olyan zavartan, hogy alig lehetett megérteni, mit gondol. Mit jelent például az, amit mondott:

— Osman itt volt nálam, míg a halál el nem szőlította és neked itt kell maradnod, míg ő el nem szőlít engem.

X.

A hosszú délutáni pihenő megerősítette és fölfrissítette az őrnagyot és mikor fiával szemben az asztalnál ült, egész más embernek tűnt föl. Nemcsak egészen okosan, hanem szellemesen beszélt és kigunyolta a piszkos asztalterítőt, a kozmás hust és az ebéd többi hiányát. Azután az elhagyott katonáállomásra terelődött a beszéd, melynek létezésére az őrnagy még nagyon jól emlékezett, valamint a belpoklosok telepére, akik az ő nyugdíjasai voltak, hetenkint eljöttek az ő adományáért és a misszionáriusok meg más emberbarátok felügyelete alatt türethető életet éltek. Később volt bajtársairól beszélt az öreg ur és ezekről egész sereg adomát mondott el.

— És ezek a jó barátok és bajtársak mind eltűntek? kérdezte a fia.

Ez a kérdés úgy hatott, mint valami gonosz varázsige. Egyszerre minden élet eltűnt a beszélő arcából és egyszerre ismét a tegnapi öreg, összetörött ember lett.

— Igen, hét hosszú év előtt hagytam el őket, mint ahogy a megsebzett szarvas elhagyja a csordát, azóta elbujtam régi bajtársaim elöl és most már tökéletesen elfelejtettek, felelte fáradt hangon. Sehol sem felejtenek gyorsabban az emberek, mint ebben az országban.

— Hogy lehet az? mi ennek az oka? kérdezte kissé hitetlenül a fia.

— Mert itt gyorsabban élnek az emberek, mint másutt. Itt sok minden éri az embert, nap-nap után változásoknak a tanuja. Kolerá, háború és más véletlen események elragadják az embereket, emléküket meg kitörlik a hátramaradtak emlékezetéből, felelte az őrnagy sötéten.

Miután az asztalt leszedték, az őrnagy hukájára, Mark pedig cigarettára gyújtott és Hassan meg a másik szolga kissé ellenkezve kiment, az öreg ur egyideig figyelmesen nézegette a fiát, azután így szólt:

— Nagyon hasonlítasz hozzám, Mark. Ugy érzem, mintha benned magamat látnám ifjúkoromban és engem általában csinos embernek mondtak, csak hogy szélesebb és erősebb voltam, mint te. Sok más dologban lefőzöd apádat. Állkapuzád erősebb, akaraterős, hajthatatlan és tudsz nem !-et mondani. Ezt én sohasem tudtam és ezért gyakran a legkellemetlenebb helyzetbe jutottam. Tehát fiam, te úgy akarod, hogy veled Angolországba menjek?

— Igen, volt az épen olyan egyszerű, mint határozott felelet.

— Én meg azt kívánom, hogy te itt maradj nálam. Én már úgy sem élek sokáig. Nézz csak meg engem.

Mark rátekinett a beszélő beesett szemre és fakó arcára.

— Bizony itt kell maradnod, amíg meghalok, nem hocsátalak el. Legalább az egyszer nem !-et mondok.

— Mégis el kell téged hagynom, apa és pedig már nemsokára. Dan bácsinak megígérttem . . .

— Tudom, mit akarsz mondani, szakította félbe szokatlan erőlyel az őrnagy. De te mégis az én fiam vagy, nem az övé. Nélkülöztelek, mióta nem voltam Angolországban és széles e világon kívül nincs senkim. Osman halála óta nincsen barátom, csak szolgák vesznek körül, akik igazi vérszopók és

örökösöm várva-várja halálom híret. Öreg, nyomorult, elhagyott ember vagyok és arra kérlek téged, fiam, hogy csak néhány hónapot áldozz nekem életedből, maradj nálam és védj meg az ellenségek ellen, akik körülvesznek. Hiába kérnélek?

— Azt kívánod, hogy nálad maradjak?

— Igen.

— És hogy cserben hagyjam Dan bácsit?

— Rövid időre, igen. Ez előttem bizonyára kegyetlennek és önzőnek tűnik fel; de én fulladozó vagyok, aki szalmaszál után kapdos. Ugy-e, maradsz? tette hozzá reszkető hangon az őrnagy.

— Nem tehetem; Dan bácsinak mindenre ami szent, megígérttem, hogy visszamegyek, felelte határozottan a fiu.

— Dan bácsi gazdag, egészséges, felesége és sok barátja van, egy időre bizony átengedhet nekem, beteg, elhagyott embernek, folytatta az őrnagy. Nagyon meglátogatott engem az Isten. Ha sorsomra hagysz, hogy örömben élhesz tovább, egy napon keservesen megbánod ezt. Osman kötelessége most rád hárul, te, a fiam, saját husom és vérem, kevesebbet akarsz velem törődni, mint az a szegény, műveletlen ember, aki idegen törzs gyermeke volt és nem is keresztény, hanem mohamedán?

Eközben fia felé nyújtotta karját és kérőleg nézett rá. A fiatal ember az érzelmek hatása alatt egészen elsápadt és homlokát verejték ütötte ki.

— Nos, Mark, felelj, folytatta rekedten és szinte sntogva az őrnagy. Gyorsan, határozd el magad, mondd: igen vagy nem.

— Ezt így hamarjában nem tudom, apa. kérte a fiu. Időt kell engedned. Adj negyvennyolcz órát a megfontolásra.

— Itt más ok van a dologban, nemcsak a nagybácsi; itt asszonyról is szó van! mondotta az öreg ur és kezét a fiu vállára tette.

— Ugy van! felelte Mark. Egy órával leveled érkezte előt, megkértem egy fiatal leány kezét.

— És ő, ezt nem is kell mondanod, igent mondott, mert te fiatal, gazdag és csinos vagy. De hiszen sok asszony van a világon! Minden ember, ha akar, ötven feleséget is kaphat, de apja csak egy van az embernek.

— Számomra csak egy asszony van a földön, felelte büszkén a fiu.

Jervis őrnagy teljes magasságában ki egyenesedett és hideg gunyos tekintetet vetett fiára, de hirtelen vad haragot árult el arckifejezésén. Olyan mozdulatot tett a kezével, mintha fiát szívének választottjával együtt eltörölni akarná a föld színéről, azután hirtelen félrevont egy függőnyt és eltűnt mögötte.

Miután Mark negyedóra hosszág hasztalan várta atyja visszatérését, a saját szobájába ment. Ott egy ideig föl s alá sétált, azután eloltotta a lámpát, kinyitotta az ablakot és nagyokat lélegzett. Égő halántékai vad erővel lüktettek és minden kis idege érezte azt a lelki harczt, amely keblében dult.

Az egyik oldalon Gordon Honor állott, jóságos nagybátyja, akit szeretett és tisztelt, jó kedves barátok, örömmel teljes élet — a másik oldalon az volt, amit itt látott maga körül és atya, szerencsétlen, elhagyott atyja, aki nem akart innen elmenni és akit nem is akart itten elhagyni, atyja, aki gyermekkorában gondoskodott róla. Elmaradhatott-e a mohamedán Osman mögött, aki szeretetből és ragaszkodásból tette azt, amit tett, ami neki, a fiának kötelessége volna?

Az őrnagy még sokáig élhet! De vajjon ő, a fiu kívánhatja-e az öreg ember halálát? Borzongás futott rajta végig. Ennyire jutott már? Két nap alatt itt bestia lett belőle?

De ha elvállalja azt, amit kötelességének tartott, akkor nagybátyja kitagadja és le kell mondania Gordon Honorról? Mert ide semmi esetre sem hozhatja és egyéltlenegy fillérje sincsen. Két nappal ezelőtt a nagy boldogságtól nem tudott elaludni és most a szerencsétlenség rabolta el éjszakai nyugodalmát. Ki kellett mennie, hogy testének kifárasztásával elűzze lázát!

(Folytatás következik.)

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Minden könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Előre fizetendők készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körút 65.) a következőkben:

- I. ker., Járnok-utca 22. **Dr. Balásovits György** nagytörzsé,
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos** fűszerkereskedése,
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szántó Már**, dohánytörzsé
- IV. „ Harisch-bazár **Déval József**, dohánytörzsé
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Hemetsch A. J.** dohánytörzsé és újságruda.
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. **Löwinger Gyula**, fűszerkereskedés,
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Well Vilmos**, dohánytörzsé
- V. „ Váci-körút 6. szám **Morona Janka**, dohánytörzsé
- V. „ Lipót-körút 22. szám **Wollák Zsigmond**, dohánytörzsé
- VI. „ Jerecz-körút 54. szám **Broner Mária**, dohánytörzsé,
- VI. „ Andrássy-ut 48. szám **Kohomay Ilona**, dohánytörzsé,
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Heisler Róza**, dohánytörzsé.
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám **Freud J.** dohánytörzsé.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. **Sopronyi V.** dohánytörzsé,

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadatnak.

LEVELEZÉS.

Tíz éves találkozó. A pozsonyi ág. hitv. ev. lyceum 1888. évbéli maturánsait ez uton is értesitem arról, hogy f. hó 29-én tartjuk meg 10 éves találkozókat Pozsonyban. **Karátsonyi Andor.** 1539—1

Sanzsan 18. Legutóbbi soraidra válaszolva megjegyzem, hogy nem kötelességem nekem mindig írni, hisz teneked több idő és kevesebb gondod van, mint nekem, tehát te irhatsz mindennap is. A csókokat köszönöm, majd személyesen vissza fogom adni. Különben mi újság? Mért írtál a multkor csak oly keveset, te igazán napról napra rosszabb vagy és én nem tudom, hogy mit csináljak veled. Valószínűleg még mindig a régi ideál az oka annak, mi? Tudom, hogy most, mert az igazat megírom, haragudni fogsz rám, de veled másképp nem lehet beszélni. No, azért ne duzzogj, majd kibékülünk még és addig is csókol számtalanszor Pepitád. 4948—1

Gyöngyike. Vasárnap délelőtt 11 órakor a rendes helyünkön valakivel várni foglak. Ne légy kíváncsi, majd meglátod és nagyon fogsz neki örülni. Addig is sok csókot küld Ő. 4944—1

Angyalka. A viszontlátás közeledik és én napról napra izgatottabb és a legboldogabb vagyok az egész világban. Nem tudom, hogy a vonat hány órakor érkezik, ámbár az én nekem egész mindegy, én egész nap a vonatnál leszek. Kérek vigyázz magadra és nagyon nagyon sok csókot küld neked a nemsokára személyesen átadó Ördögöd. 4946—1

HÁZASSÁG.

Reform. vallású földbirtokos vagyok, szép jövedélemmel bírok és rendezett viszonyok között élek. Házasság czéljából oly fess nő ismeretséget keresem, ki a vidéki, illetve falusi életet kedveli s a jó háziasszonyok közé tartozik. Választ „Bihar” alatt kérek e laphoz czimezni. 4950—2

Házassági ajánlat. Már 30 éve tengetem az életet, de tudja az Isten, nem kínálkozt alkalom, hogy az élet keserűségét a házasság nyugalmaival megédesítem. Ez uton teszek kísérletet, hátha akad valaki, aki ajánlatomat elfogadja, mely nem épen megvetendő. Nem vagyok csinos, de jó fiu vagyok. Levelek „P. 30” jelige alatt e laphoz kéretnek. 4954—2

Állami tisztviselő ez időszereint 1100 frt fizetéssel, izr. vallású idősebb hölgy komoly ismeretséget keresi. Ha az illető kis hozomány felett rendelkezik, mindenesetre jó volna, de feltétlen kelléknek azt nem tekintem. Teljes névvel kürt ajánlatot „Segédtsizt” alatt kérem a kiadóba czimezni. 4940—2

Keresztény családbeli, jó nevelésű 22 éves csinos leány, magasabb rangu hivatalnokkal óhajt házassági szándékból megismerkedni. Csakis fővárosi pályázók vételnek figyelembe. Levelek „Amorid” jelige alatt e laphoz kéretnek. 4926—2

Gyári munkavezető, 1400 frt évi fizetés és szabad lakással megfelelő hozománnyal bíró izr. hölgy ismeretséget keresi házasság czéljából. Csakis nem anonyim levelekre, melyek „1400” jeligen küldendők e laphoz, vételnek figyelembe. 4942—2

ÁLLÁST KERES.

Gyermekekhez, vagy magányos nőhöz falura keres állást egy jó házból való leány, ki a háztartásban és varrásban is jártas. Szives megkeresések „Hasznos” jelige alatt a kiadóba kéretnek. 4952—3

Déltáni foglalkozást keres kereskedelmi akadémiát végzett fiatal hivatalnok, ki a könyvelésben és levelezésben jártas, ügyvédi irodába is elmenne. Czím a kiadóhivatalban. 4882—3

Jó családból való 20 éves leány, ki a főzést és minden házi teendőket nagyon jól érti, alkalmazást keres jobb családnál; nem annyira fizetést, hanem jó bánásmódot igényel. Levélbéli megkeresést e laphoz kér „Hűség” czímen. 4916—3

Intelligens fiatallembert pénzbeszedő vagy ehhez hasonló állást keres. Levélbéli megkereséseket e laphoz kér „Szorgalom 22” czímen. 4910—3

ÁLLÁST KAPHAT.

Ügyes ruhavarrónőt keresek házhoz járva 10—12 napig, ki ügyesen szabni is tud. Czím a kiadóhivatalban. 4868—4

Egy nőruha- felvételnek egy kezilány azonnal felvételnek. Czím a kiadóban. 4890—4

Zanlóleányok azonnal felvételnek egy kintő nőruhavarrónőnél. Czím a kiadóhivatalban. 4870—4

OKTATÁS.

Élsőrangú zongoratanárnő a nyári hónapokban félórán tanít. Kijár a közeli nyaralótelepekre is. Czím a kiadóhivatalban. 1527—5

BIRTOK VÉTEL ÉS ELADÁS.

Birtok eladás. Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyében Tiszadárs közég határában, vasúti állomáshoz közel 238 magyarhold legjobb minőségű fekete-szántóföld, egytagban, gazdasági épületekkel, 38 hold kintő rét és legelővel előnyös fizetési feltételek mellett szabad kézből eladó. Czím a kiadóhivatalban. 1531—6

Nógrádmegyében több kisebb-nagyobb birtok eladó. Czím a kiadóhivatalban. 4718—6

Nógrádmegyében keresek egy nagyobb birtokot megvételre. Részletes ajánlatot a kiadóhivatalba kérek „Gazdaság” jeligével ellátva. 4664—6

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Ki akar olcsón venni a IX. kerületben kis házat szép kerttel? Czím e lap kiadóhivatalába. 1525—7

Kisebb-nagyobb telket vásárolok a fővárosokhoz közel. Részletes ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Telekvétel” czímen. Ügynekök kizárva. 4886—7

Ujpest és Rákos-Palota határában egy nyaraló szép kerttel eladó. Tudakozódhatni a tulajdonosnál. Czím a kiadóhivatalban. 4936—7

ELADÁS.

Butor jó, szolid kivitelben, előnyös részletfizetéssel **Náthán Ignác** kárpitos és asztalosbutor egyed. főraktárában VII., Erzsébet-körút 23. sz. Árjegyzéket vidékre ingyen és bérmentve. 6835—8

Két íróasztal irodába való, hétfiókos, eladó. Miksa-utca 11. szám I. emelet 11. ajtó. 1523—8

Egy ebédő-íván helyszüke miatt minden áron eladó. Czím a kiadóhivatalban. 4798—8

Májusi hegyi juhturót szállít 5 kilós bódönyökben, kilóját 48 kron. Démann Dezső turoszállító Nagy-Szlabos, Gömörmegye. 1509—8

VÉTEL.

Keresek azonnali megvételre élénk forgalmu helyen egy szatócs-üzletet. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít „Szatócs” jelige alatt. 4918—9

Előnyös fizetési feltételek mellett veszek képeket. Czím a kiadóban. 4892—9

KIADÓ SZOBÁK.

Előkelő izr. családnál a Váci-körúton egy-két ur lakást és finom ellátást nyerhetne. Zongora, fürdőszoba a házban. Czím a kiadóban. 4932—10

Egy elegánsan butorozott 2ablakos utcái szoba teljesen külön bejárattal a lépcsőházból, fürdőszoba használattal, egy ur részére július 1-ére kiadandó. Czím a kiadóhivatalban. 4826—10

Saktárs keresetkét egy csinosan butorozott különbejáratu szobához, esetleg teljes ellátással is 30 frtéért. Czím a kiadóban. 4716—10

25 frtéért teljes ellátást külön bejáratu szobával nyerc 1 fiatal ur. Czím a kiadóhivatalban. 4690—10

A Podmaniczky- ablakos balkonos utcái szoba az első emeleten kiadó. Esetleg teljes ellátással. Czím a kiadóhivatalban. 4572—10

Városmajor-utca legszebb pontján, nagy kert közepén, július és augusztus hónapokra egy csinosan butorozott külön bejáratu szoba kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 4688—10

Intelligens izr. családnál egy elegánsan butorozott tisztá, búvós, különbejáratu kétablakos utcái szoba, teljes ellátással kiadó. Czím a kiadóban meg tudható. 4874—10

Kiadó a Ferencz-körúton egy nagyobb és egy kisebb világos udvari szoba, előszoba, konyha stb. azonnal vagy aug. 1-ére. Czím a kiadóhivatalban. 4934—10

LAKÁS KERESTETIK.

Egy vagyonos gazdag özvegy, vagy férjes nőnél igen olcsó lakást keres egy elég csinos ember. Levelek „Barna 26” a kiadóhivatalba kér. 6839—12

Két három szobás lakás kerestetik a Ferencz-körúton az I-só vagy II. emeleten. Ajánlatok az évibér felemlítésével „Lakás 1” czím alatt a kiadóhivatalba intézendők. 4828—11

2 különbejáratu butorozott szoba egymás mellett kerestetik július 1-ére a városligetben. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „X. 1.” jelige alatt. 4866—12

KIADÓ LAKÁSOK.

Balaton-Álmádi fürdőn, a központhban, a regényes, fekvésű remelevölgyi Kompolthy-féle villatelepen még 3 butorozott nyaraló kiadó. Egyik 3 szoba, 2 veranda, konyha, éléskamra, két lóra istállólóval, ára a szeczonra 280 frt. Egy 3 szoba, veranda, konyha, pinczéből álló villa, ára 220 frt. Egy 2 szoba veranda, konyha, kamrából álló lakás ára 120 frt. A villatelephez fenyőállás és cserjés erdő tartozik. Gőzhajó naponta kétszer közlekedik Álmádi, Fűred és Siófok között. Czím: Kompolthy Tivadar, Balaton-Álmádi. 1533—13

KIADÓ BOLTHELYSÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, iróde-remnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten augusztus 1-ére kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 9662—17

Nagy bolthelység a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vogyen 30 krért Réthy-féle Pemotefu-czukorkát. 1537—18

Fedett kuglizót zártkörű társaságok egyes napokra bérbe vehetnek. Czím a kiadóban. 4744—18

Jgen ügyes nőruhavarrónő, szerény díjazás mellett készít legegánsabb ruhákat. Czím a kiadóhivatalban. 4778—18

Jzléseesen és olcsón lehet étkezni a VI. ker. egy szállodás özvegyénél 12 frtéért, naponta 4 tál ételt. Czím a kiadóban. 4340—18

TOTIS

kerékpár-tőzsdéje

Erzsébet-körút 58. szám, Király-utca sarkán. Használt kerékpárok vétele, eladása és becsapódása új gépekre. Javító- és közeledő-intézet.